

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

'ARAD, ANUL' 54. No. 199

1939. szeptember 3., vasárnap.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă de Editură a ziarului Aradul Közlöny. Inreg. în Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Fordulóponton!

Az események villámvonata gyorsabban vág át a bizonytalanság sínpárján, semmint pillanatképe rögzíthetnénk. Európa sorsának villámvonata így rohog katyogva hejek óta már és mi, utasai, szédülő fejjel lesünk ki az ablakokon: hol is vagyunk hát tulajdonképpen...?

És senki nem tud semmit.

Csak annyit tudunk, amennyit a saját füleinkkel hallottunk a rádióállomások bábeli zürzavarainát, vagy a saját szemekkel olvashattunk a sajtó hézagos és gyakran késői jelentéseiben. A közvetlen angol—német tárgyalások, eddig még vitás okok miatt, megszakadtak. Mindegy, hogy kinek hiszünk: Chamberlainnek, vagy Hitlernek, a DNB-nek, vagy a Reuternek, — a tény a fegyveres akció kirobbanása a két viában álló állam, Lengyelország és Németország között. Két napja múlt már a német csapatok megindulásának és máris kilencven német légitámadásról számol be a lengyel hivatalos jelentés a lengyelországi városok ellen. Bombák zuhogtak le a derült szeptemberi égből és halottakat huznak ki a házak romjai közül. A pusztítás modern apparátusai mindkét oldalról teljes üzembe léptek. Tankok bukdácsolnak át a lángoló romokon és bombavető repülőgépek zuhannak lángborolva lefelé. És mindegyik hadigépből emberek vannak és emberek vannak a hadigépek alatt is, hogy egymás életére törjenek. A riadtszemű gyermekek százezreit terelik szívezsorító nyájként kifelé a világvárosokból előrelátó intézkedések: de ki tud vigasztaló szavakat találni a sikoltozó anyák megnyugtására, akik — ki tudja, — mikor látják viszont őket...?

Az európai hegemoniáért husz éve küzdő hatalmi versenytörékvéseknél ebben a fázisában kétségkívül döntés előtt vagyunk. A német—lengyel fegyveres küzdelem azonban még nem az a háború, amelyről szó lehet: éspedig abban a pillanatban, ha a diplomáciai jegyzékváltásokat véglegesen megszüntetik London, Páris, Berlin és Róma között. Ameddig az angol, vagy a francia légihaderő, vagy a tengeri egységek halálgépei meg nem indulnak, hogy beavatkozzanak a már megindult küzdelemben, — addig a világveszedelem még mindig lokalizálható, elszigetelhető, befolyásolható. Az európai helyzet feszültséggeggel feltételezésének folyamatában ebben a pillanatban érkezünk el a döntő fordulóponthoz, ahonnan a további út kiválasztásának drámai feladata mered az európai élet jelenlegi vezetői elé. Most kell döntenünk a háború, vagy a megmaradt béke megmentésének sorsváltása felett. Lehetséges, hogy mire e sorok napvilágot látnak, ez a döntés már be is következett. Am éppoly megtörténhetik az is, hogy mindazok az erőfeszítések és többé-kevésbé-összinte próbálkozások, amelyek arra irányulnak, hogy elhárítsák egy új világháború világcsapását az európai ember feje felől, legalább annyit érnek, hogy ne következzen be a már jóval közelebbi és a többé vissza nem csinálható cselekedet. Léon Blum, aki szereti megszemélyesíteni a dolgokat, ezt úgy fejezi ki a Populaireben, hogy "ha egy ember a háború felé sodorja a világot, egy másik ember még mindig megmentheti." Ez a célzás kétségkívül Hitlerre és Mussolinire vonatkozik és nyilván oka van a kitünően értesült volt francia kormányelnök-főszerkesztőnek arra, hogy várakozással nézzen Róma felé, ahol már napok óta rejtélyes célú diplomáciai tevékenység folyik. Mussolini valóban csodát tehet még, — ha hozzásegítik. Nemcsak Brüsszelből, ahol egy ideális gondolkodású fiatal uralkodó indított békeakciót a szomszédos állam bölcs királynőjével együtt és nemcsak Amerikában, ahonnan már annyi balsikerű béke-rendszer exportáltak számunkra; de segítik Londonban, Párisban, Berlinben és Varsóban is. A világ urainak választaniuk kell, hogy feladják-e a hatalmi verseny gondolatát, vagy fejest ugranak népeikkel együtt arról a végzetes sorsvonalról, amelyen most rohogunk az ismeretlen végállomás felé. (J.)

Új remény a béke megmentésére

Róma öthatalmi béke-értekezlet összehívásán fáradozik

Chamberlain angol kormányelnök feltűnést keltő bejelentése az angol alsóházban

Anglia csak akkor tárgyal, ha a német csapatok kiűrik az elfoglalt lengyel területeket

Londonból jelentik: Chamberlain angol kormányelnök az alsóház szombat délutáni ülésén beszédet mondott, amelynek során többek között a következő kijelentéseket tette:

Nem kétes, hogy az angol kormány politikájában az utóbbi órák eseményei nem hoztak változást. Arra a demarsra, amelyet az angol és a francia kormányok a német kormányhoz intéztek még nem érkezett válasz. Lehetséges — folytatta Chamberlain — hogy ez a késlekedés az olasz diplomácia közbenjárására vezethető vissza. Az olasz kormány ugyanis javaslatot készít, amely szerint öthatalmi konferencián kellene az ellentéteket tisztázni. Lehetetlen azonban akkor tárgyalásokat folytatni, amíg a német csapatok Lengyelországban katonai akciókat folytatnak. Az angol kormány kénytelen lesz beavatkozni, ha a német kormány csapatait lengyel területre nem vonja vissza. Az angol kormány a francia kormánnyal megállapodást létesített a határidőre vonatkozólag. Ha a német kormány csapatait lengyel területeiről visszavonja, úgy semmi akadály sem lesz a tárgyalások megkezdésének. Ebben az esetben a megoldásnak olyannak kell lennie, amely nemzetközi garancián alapul.

Ezután a kormányelnök megismételte, hogy az angol kormány súlyosan elfáradt a német elfáradást. Danzig alaptörvénye — folytatta Chamberlain — nem változtatható meg önkényesen.

Halifax a lordok házában ismertette az angol kormány álláspontját, valamint azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány az események következtében alkalmazott.

BERLIN:

Az angol—francia közös demars fogadtatása

Berlin. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter pénteken este kihallgatáson fogadta Coulondre francia nagykövetet, aki kormánya utasítására azt kérte, hogy Németország szüntesse meg az ellenségeskedést s vonja vissza csapatait Lengyelországból. Ribbentrop külügyminiszter kijelentette, hogy Németországot nem terheli a felelősség semmiféle támadó cselekedetért, majd megjegyezte, hogy a nagykövet előterjesztését a birodalmi vezér tudomására hozza és csak azután adja meg a választ. A Havas iroda berlini jelentése szerint Henderson berlini angol nagykövet hasonló előterjesztést tett.

A déli berlini sajtó értesülése szerint hivatalos helyeken azt mondják, hogy a jelenlegi helyzet még nem minősíthető háborús állapotnak. Hitler birodalmi vezér péntek esti beszéde sem volt ilyen értelmű. Német politikai körök kijelentették, hogy csak büntető akciókat rendeltek el Lengyelország ellen. Hangsúlyozták, hogy bár Németországnak nincs semmi kapcsolata a lengyel kormánnyal, Londonban még tovább folynak a tanácskozások.

A legtöbb londoni reggeli lap megjegyzi abban, hogy Anglia és Franciaország ma vagy megüzeni a háborút, vagy legalább is ultimátumot intéz Németországhoz. Ha pedig az ultimátumnak nem lenne meg a kívánt eredménye, úgy vasárnap feltétlenül bekövetkezik a hadijelenet. A Daily Telegraph Henderson nagykövetnek pénteken történt diplomáciai látogatását már ultimátumnak tekintti és hozzáűzi, hogy az angol alsóház és a francia kamarák kimondja, hogy mindkét nagyhatalom Lengyelország védelmére háborús állapotban lépnek nyilvánítva magát Németország ellen.

Az angol—francia ultimátum híre nagy izgalmat keltett a német fővárosban. A lapok melyek rendkívüli kiadásokban közölték a hírt, a legélesebben támadják Angliát és Franciaországot.

Egyértelműen azt írják, hogy Németország nem fog meghátrálni az angol—francia fenyegetések előtt és az ultimátumot habozás nélkül elutasítja. Ez az elutasítás még ma délelőtt meg fog történni. A német minisztertanács tegnap összeült, hogy a francia—angol demars ügyét megtárgyalja. A tárgyalások egész éjjel tartottak és a hajnali órákban értek véget. Valószínűleg ma délelőtt fogják közölni az angol és a francia nagykövettekkel a választ, amely csak elutasító lehet és minden felelősséget Franciaországra és Angliára hárítanak.

Az elutasító válasz után a brit és francia nagykövetek kikérik utleveleket és még a mai napon, de legkésőbb holnap reggel elhagyják a német fővárost.

London. Az angol és a francia fővárosban szombaton folytatták a diplomáciai tanácskozásokat és a különböző megbeszéléseket. Daladier miniszterelnök délelőtt Bonnet külügyminiszterrel és Raynaud pénzügyminiszterrel tanácskozott. Később fogadta a szenátus pénzügyi bizottságának elnökét és a kijelölt bizottság vezetőit.

Németország a szovjet katonai segítségére számít

A ma reggeli német lapok szenvedélyes támadásokat intéznek Anglia és Franciaország ellen. Az újságok, bizonyára felsőbb utasításra, egyértelműleg azt írják, hogy a két nyugati nagyhatalom illetéktelenül avatkozott be Németország és Lengyelország vitájába. Ha a háború európai háború lesz, ezért minden felelősséget a két nagyhatalom, de elsősorban is Anglia kell, hogy viselje. A Völkischer Beobachter a legélesebb személyi támadást intézi Chamberlain ellen és azt írja, hogy azokat a szavakat, amelyekkel az angol miniszterelnök Hitlerrel írt, csak a tehetetlen düh sugalmazta. Az a düh, melyet a demokráciák éreznek most, hogy a bekerítési politika Oroszország elfordulásával a legcsufosabb kudarcot vallotta.

Németország — írják a lapok — számolt azzal, hogy két fronton kell felvennie a harcot. A német nép a legnagyobb hidegvérrel és nyugalommal elfogadja Anglia és Franciaország hadijelentését. A Siegried-vonalakat nem lehet áttörni. Kíváncsiak vagyunk — írja az Essener Nazionalzeitung — hogy Anglia és Franciaország hol fognak Lengyelországnak segítségére sietni.

Egyes német lapok annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy Anglia és Franciaország beavatkozása után Olaszország is beavatkozik a küzdelembe és természetesen Németország mellett fog fegyvert. Erre Olaszországot a szövetségi szerződés is kötelezi. De még ha bekövetkeznék az a nem várt eset, hogy Olaszország egyelőre távol marad, Németország egymaga is elég erős, hogy felvegye a küzdelmet Anglia és Franciaország ellen.

A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy Anglia és Franciaország el lehetnek készülve a legnagyobb meglepetésekre is. A lap nem írja, hogy mi lesz a meglepetés, de a sorok között érezhető, hogy szó lehet arról, hogy Oroszország a megnemtámadás szerződését véd- és dac szövetséggé mélyíti ki és aktíve beavatkozik a háborúba Németország oldalán. A lap közli, hogy Molotov a közeljövőben Berlinbe érkezik.

Német visszhang Chamberlain beszédére

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentése: Chamberlain miniszterelnöknek az alsóházban pénteken elhangzott beszéde minden részében sértő és a való tényeknek fordított beállítású volt. A miniszterelnök így akarta igazolni magát, mert „fehér lapot adott át” a lengyeleknek és ez okozta a jelenlegi konfliktust. A felelősség nem Németországot terheli és nem ambíció kérdése volt a német magatartás, hanem az a szilárd elhatározás, hogy a versaillesi szerződésnek Kelet-Európára vonatkozó pontjait megsemmisítsék. Hitler kancellár önvédelemből válaszolt erőszakosan a lengyel erőszakra. A lengyelek voltak azok, akik a dühöngő szoldateska és az uccai tömegek nyomása alatt támadásaikkal kivokálták a konfliktust. A vezér javaslatait szerda este közölte Ribbentron Hendersonnal és a varsói kormány csüörtökön este rádióon jelentette be, hogy ezek a javaslatok tárgyalási alapot nem képezhetnek. A Német Távirati Iroda ezután megcáfolja Chamberlainnek azt az állítását, hogy nyílt lengyel városokat bombáztak a németek. A német csapatok akkor lépték át a lengyel határt, amikor a lengyelek több ponton már előzőleg átlépték a német határt.

Várják a berlini választ a nagykövetek

A Stefani olasz hírszolgálati iroda közli: Az angol, a francia és a lengyel nagykövetek még Berlinben tartózkodnak. Az első kettő várja a német kormányvonalat pénteken este eljuttatott demarsra a választ.

Illetékes német körök cáfolják azt a hírt, hogy a német repülőgépek gyújtó vagy gázbombákat használnának. Ugyancsak cáfolják, hogy pénteken a lengyel repülőgépek Berlint bombázták.

Németországban a polgári személyek részére a minimumra csökkentették a gépjárművek használatát. Az orvosok is csak a legsürgősebb esetekben vehetik igénybe a bérjárművek szolgálatát. (Rador.)

Berlin. Roosevelt elnök, mint ismeretes felhívást intézett valamennyi olyan államhoz, amely esetleg részt fog venni az ellenségeskedé-

sekben és felkérte, hogy közölik azt az elhatározásukat. Miszerint csapataik semmi körülmények között nem fognak bombázni polgári lakosságot és meg nem erősített városokat, feltéve, hogy az ellenfelek is a legpontosabban követik ezeket a hadiszabályokat. Erre a felkérésre Hitler birodalmi vezér a következő választ küldte:

— Roosevelt elnök ur üzenetében megnyilvánult felfogás, amely szerint az emberiség parancsa követeli, hogy a katonai hadműveleteknél minden körülmények között mellőzzék a bombavetést a nem katonai tárgyakra, teljesen megfelel saját álláspontomnak és ezt mindenkor képviseltem is. Minden feltétel nélkül csatlakozom ahhoz az indítványhoz, hogy a most folyamatban levő ellenségeskedésben résztvevő hatalmak nyomtatékosan tegyenek megfelelő nyilatkozatot. Én a magam részéről már a birodalmi gyű-

lésen mondott beszédeemben nyilvánosan közöltem, hogy a német légi haderők azt a parancsot kapták, hogy harci cselekményeikben csak katonai tárgyakra szorítkozzanak. E parancs fenntartásának magától értetődő feltétele, hogy ellenfeleink légierői is tartsák magukat ugyanezen szabályokhoz.

Hitler.

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter külföldön pénteken este jegyzéket nyújtott át Lengyelország berlini nagykövetségén. A német jegyzék közli, hogy

Németország légi haderői parancsot kaptak, hogy hadműveleteiknél csak katonai tárgyak támadására szorítkozzanak.

Egyben közölte a parancs feltételeit, amely szerint természetes, hogy a lengyel légihaderő hasonló szabályokat fog alkalmazni. Ha azonban ezt nem tartaná be, akkor Németország részéről azonnal a legszigorubb megtorlásra kerül sor.

A német–lengyel küzdelem:

Danzig a német fegyveres erők birtokában

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenté: Pénteken a kora reggeli órákban a danzigi területen lévő lengyel középületeket elfoglalták minden nagyobb ellenállás nélkül. Néhány száz lengyel letartóztatott. A városban ezredkil a lengyel posta épületében fejtenek ki nagyobb ellenállást. Az épületet harriádok védik és úgy látszik, hogy nagy mennyiségű modern fegyverrel van felszerelve.

Brauschitsch vezérezredes, a német hadsereg főparancsnoka felhívást intézett Danzig la-

kosságához. A főparancsnak felhívásában hangzott, hogy Danzigot és a szabadváros környékét német csapatok vették védelmükbe és átvették a birodalom felségiségének gyakorlását. Hitler vezér és kancellár a végrehajtó hatalmat Brauschitsch vezérezredesre ruházta, aki a hatalom gyakorlására a keletnyugat-országi német csapatok főparancsnokát bizta meg. A polgári közigazgatás vezetőjére Förster kanonok meghatalmazást. Danzigot egyébként hadműveleti területnek nyilvánították.

Ribbentrop: „Németország nem bűnös!”

A Havas Iroda jelenté: Von Ribbentron, a német birodalom külügyminisztere tegnap választ adott Caulondre francia nagykövetnek, aki azért kereste fel, hogy az ellenségeskedések azonnali megszüntetését és a német csapatoknak lengyel területeiről való visszavonását kérje. A német válasz szerint: „Németország nem bűnös semmiféle erőszakos cselekményben”.

Rudolf Hess miniszter, Hitler vezérkancellár helyettese, a nemzeti szociálista pártban felhívást intézett a párt tagjaihoz, hogy mindenki maradjon meg a számára kijelölt helyen és ne halmozzák el a vezérkancellárt olyan kérésekkel, amelyeknek célja, hogy engedjék meg számukra a harcra való bevonulást.

Megérkeztek a legújabb őszi c. pómodélek „ATLANT” címűjelet (volt Filderman) ISKOLACIÓK: I-a Bizon és box bőrből. Olcsó nyári árak! Arad, P. Avram Ianou 19.

Légi harcok szombaton:

Poznant, Lemberget, Varsót bombázták a német bombavetők

A varsói Pat-ügynökség jelenté: A német katonai repülőgépek Lengyelország belső területén fekvő városokat bombáztak és ez az eljárás eltekintve a tényleges támadástól teljesen ellentétben áll Hitler kancellár nyilatkozatával. Pultusk, Kobrin, Radom, Krakó és még néhány más városban semmiféle katonai támaszpont nincs. A polgári lakosság körében súlyos veszteségek vannak leginkább asszonyok és gyermekek. Különösen Krakóban halt meg sok asszony és gyermek. A lengyel légharóító tüzérség három német repülőgépet Krakó közelében, négyet Gdunia közelében lőtt le. Choinicenél a lengyel csapatok elfogtak egy német páncélvo-

Ugyancsak a Pat-ügynökség jelenté: Teg-

Varsó szerint

Kilencven légitámadást hajtottak végre eddig a német bombavetők Lengyelországban!

Varsó. (Rador.) A Pat Iroda jelenté: Az ideiglenes számítások szerint a német légi haderő szeptember elsején 90 támadást hajtott végre a lengyel városok és községek ellen. Ezek közül 22 támadás tízezernél nagyobb lélekszámú helységeket, 27 támadás 3 ezernél nagyobb lélekszámú helységeket és 45 támadás csakély lélekszámú helységeket, sőt különálló házak ellen irányult. Beérkezett híradások szerint német repülőgépek gépfegyverrel lőtték a mezőn dolgozó embereket és az országutakat járólakat. A halottak száma 130 és ezek közül csak 12 ka-

tona. Sok a súlyosan sérült és néhány száz a könnyebben sebesültek száma. Az áldozatok felét asszonyok és gyermekek. A legmegdöbbentőbb volt a német határ közelében lévő juvu-i kórház bombázása, amely ki is olyadt. Utólag sikerült megállapítani, hogy a lengyel légvédelmi ágyúk által felölt német repülőgépek száma sokkal nagyobb, mint ahogyan azt hitték. A németek nem érték el az általuk kitűzött célt, hogy a lengyel lakosságot megremítsék, mert éppen ellenkezőleg: a lengyel lakosság fegyvertelensége csak megszilárdult.

Nem szüntek meg szombaton a lengyel—német ellenségeskedések

Páris. (Rador.) A lengyel nagykövetség az alábbi közleményt hozta nyilvánosságra: Míg a különböző híresztelések terjedtek el arról, hogy a lengyel—német határ mentén megszűntek a katonai ténykedések, a lengyel nagykövetség kijelenti, hogy ezek a híresztelések teljesen nélkülözik a valóságot. A határ mentén továbbra is folytatódnak a csatározások és a német lévi-flotta egyre tevékenyebben bombázza a lengyel városokat. (Rador.)

Gyors ütemben folyik Varsó kiürítése!

A polgári lakosság elszállítása a lengyel fővárosból teljes erővel folytatódik. Legelső sorban az asszonyokat s a gyermekeket helyezik biztonságba.

A Pat távirati iroda jelenti, hogy a német bombavető repülőgépek 12 bombát dobtak Iwonicz üdülőtelepre. A bombázásnak 4 halál és 6 sebesült áldozata van. Dél előtt fél 10 órakor a német gépek Warka város fölött repültek el és 55 bombát dobtak le. A bombázás alkalmával egy személy meghalt, 3 megsebesült.

Tovább nyomul előre a német haderő...

Az olasz Stefani hírszolgálati iroda jelenti: hivatalos jelentés szerint a német csapatok megállás nélkül nyomulnak előre Lengyelországban, bár a lengyel országutak rendkívül rossz állapotban vannak. A német haderő elérte az előre kitűzött célokat és ezzel ismét bizonyított tevékenységéről és teljes működési hatékonyságáról. A német repülő haderő vilámgyorsan járt el számos lengyel légikikötőt, állomást és katonai berendezést pusztított el.

Hitler személyesen vezeti a német hadsereget

Berlin. (Radiopress.) Német hivatalos helyen nem titkollják, hogy a nemzetvédelmi tanács megalakítása Hitler kifejezett óhajására történt, mert a kancellár kijelentette, hogy személyesen akarja vezetni a német hadsereget.

RÓMA:

Az olasz sajtó szerint nincs még minden elveszve

A Havas Távirati Iroda jelenti: Az elmúlt héten CIANO gróf olasz külügyminiszter magához kérte FRANCOIS-PONCET római francia nagykövetet, akivel közel kétórás tanácskozást folytatott. A megbeszélésen azokról a problémákról volt szó, melyek az olasz—francia megegyezés útjában állottak eddig. CIANO gróf kijelentette, hogy az olasz kormány kétszen áll arra, hogy az ellentétek elsimítására vonatkozólag tárgyalásokat kezdjen a francia kormánnyal. Az olasz külügyminiszter és a francia nagykövet abban állapodtak meg, hogy az olasz kormány jegyzék formájában közli a Franciaországgal szemben támasztott követeléseket. CIANO gróf a következő napon eljuttatta jegyzékét a francia nagykövethoz, aki azt haladéktalanul Párisba továbbította. A jegyzék a két ország közötti kérdéseknek általános rendezésére nézve tett javaslatot.

A francia minisztertanács a tegnapi tartott ülésén foglalkozott ezzel a nagyjelentőségű jegyzékkel. A francia kormány pozitív választ adott az olasz jegyzékre. A választ ugyancsak Francois-Poncet adta át Rómában.

A Press Associated jelenti: CORBIN, francia nagykövet a legutóbbi napok alatt többször jelent meg lord HALIFAX külügyminiszternél, akivel a megindult francia—olasz tárgyalásokról tanácskozott. Lord HALIFAX külügyminiszter tudomásul vette az olasz—francia tárgyalások megindulását és az angol kormány nevében hozzájárulását adta a francia álláspontjához, amelyet lord HALIFAX helyesnek elismert.

Az olasz—francia tárgyalások kedvező kilátások mellett kezdődtek meg. Ha létrejön a megegyezés, akkor Olaszország semleges marad a német—lengyel fegyveres konfliktus ideje alatt.

„Nem szabad jóslásokba bocsájtkozni”

Róma. Az olasz fővárosban rendkívüli diplomáciai tevékenység folyik. Ciano gróf külügyminiszter szombaton ismét tárgyalt a lengyel, a német és a francia nagykövettekkel. Mindez jelentős bizonyítéka annak, hogy az olasz diplomácia nem adta fel erőfeszítéseit az általános háboru megakadályozására. Római politikai körökben senmit sem tudnak olyant, ami megvilágítaná Mussolini miniszterelnök lépéseinek határozott céljait. A Vatikánban mélyreható megdöbbenéssel vették tudomásul, hogy Németország és Lengyelország között már fegyveres összeütközésre került a sor.

A római reggeli lapok a legutóbbi 24 óra fontos eseményeit a következőkben foglalják össze.

1. A német—lengyel ellenségeskedések megkezdése.
2. Az angol—francia általános mozgósítás rendelkezése.
3. Az olasz minisztertanács állásfoglalása, amely szerint Olaszország tartózkodik minden katonai hadművelet kezdeményezésétől.

A Messagero mai vezércikke „Férfias nyugalom” címmel foglalkozik a helyzettel. A béke

Ebben az esetben az ország kormányzását minisztertanács végzi Göring és Hess Rudolf irányítása mellett. Hitler pedig a nagyvezérkar élén a harcok színhelyére megy.

Bezárták a német iskolákat

Berlin. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint, pénteken reggel a légügyi miniszterium rendeletére, valamennyi iskolát bezárták és azok további intézkedésig nem nyílnak meg.

A lengyel vezérkar jelenti:

Varsó. A lengyel vezérkar kiadta első számú hadijelentését, amely a következőképpen hangzik:

Pénteken reggel a német hadsereg hadüzenet nélkül átlépte több ponton a lengyel—német határt és harcban áll a lengyel katonasággal. A német repülőraj bombázta Oriego, Chorzelo, Neumittelwalden, Richtahl, Poznan, Leszno, Krakkó, Kattowic községeket, illetve városokat. Gdynia hadikikötőt egész nap bombázták a német repülőgépek. A lengyelek vesztesége mindössze két gép, a németeké 16. A csatározások mindenütt folynak, különösen nagy harc van kifejlődve a sziléziai frontszakaszon — fejeződik be a lengyel nagyvezérkar hivatalos jelentése.

sége külső segítségre. Olaszország tartózkodik minden közbelépéstől.

Varsó francia és angol segítséget kért. A jövő tekintetében nem szabad kávéházi jóslásokba bocsájtkozni. Annvi bizonyos, hogy az olasz nép nem él a jövőtől, sem a közeli, sem pedig a távoli napoktól.

VARSO:

„Élethalál küzdelem kezdődött...”

Varsó. (Rador.) A lengyel néppárt hazafias felhívással fordult a paraszttömegekhez. A felhívás így hangzik:

— „Tudjuk jól, hogy német támadással állunk szemben és azt is tudjuk, hogy mi vár ránk, ha Hitler győzedelmeskedne. Minden keretes nélkül kijelentette a német kancellár, hogy a lengyel földre szüksége van. Azt is megmondta, hogy a lengyel parasztok millióit akarja kiűzni földjeikről és ki akarja irtani őket, hogy helyet csináljon a németeknek. Ezért kezdte meg a háborút. Mi harcolni fogunk a hazáért, az államért és saját életünkért, a földünkért és házainkért. Nekünk életre-halálra kell folytatni a küzdelmet. A paraszt osztály, a nemzet legtöbb tagját foglalja magában és mi magunkra vesszük a háboru terheinek túlnyomó részét. Egyesülve fogjuk visszaverni a nyugati támadót. Számunkra ma csak egy program létezik és egyetlen irányvonal: fegyverre, előre az ellenség ellen és egyetlen talpalatnyi földet sem engedünk át. A győzelem a miénk lesz!”

BUCURESTI:

A lengyel nagykövet látogatása

Bucuresti. Roger Racziński, Lengyelország bucarestii nagykövete tegnap kihallgatáson jelent meg Gafencu külügyminiszternél és hivatalosan közölte vele, hogy Lengyelország háboruban áll Németországgal.

WASHINGTON:

Varsó elfogadja Rooseveltt javaslatát

Washington. (Rador.) Potoczky gróf washingtoni lengyel nagykövet tegnap nyújtotta át Lengyelország választ Roosevelt elnök üzenetére. Lengyelország elfogadja azt a javaslatot, hogy a nyílt városokat és a polgári lakosságot ne bombázzák. A lengyel kormány a válaszban leszögezi, hogy a németek azzal kezdték meg katonai operációikat, hogy a polgári lakosságot támadták meg bombákkal. Lengyelország mindennek dacára hajlandó magára nézve kötelezőnek elismerni Rooseveltt javaslatát, ha azt a másik fél is elfogadja.

MELBOURNE:

Ausztrália a háboru mellett!

Melbourne. (Rador.) Ausztrália miniszterelnöke, az alábbi nyilatkozatot adta a Reuteriroda munkatársának: Nagybritánia mellett állunk. Az angol kormány olyan határozatot hozott, amely jelentős eseménye a történelemnek. Nagybritánia fegyvert fog a megtámadott Lengyelországgal, hogy tiszteletet szerezzen annak a biztosítéknak, amelyet a civilizáció megvédése érdekében tett az emberiség javára. Még nem tudhatjuk mennyi emberáldozatot követel és mennyi szerencsétlenséget zudít a világra a háboru, de tudjuk, hogy a brit világbirodalom egy emberként áll a király és zászlója mögött és mindannyian kitartunk Nagybritánia mellett.

URANIA Tel.: 12—32. Szex cios kett's másor Erotikus, lebitineselő francia filmek!

I. INGOVÁNY („A nőrabló”)

II. „AZ UTOLSÓ BÉCSI MOSOLY”

Nagy Kató, Hans Moser, Theo Lingner. Rendezte: Bolváry Ernő.

11.30 matiné: „Ingovány”. Előadások: 3. 6. 15. 9.30.

Végül rámutat a cikk, hogy az olasz nép egy emberként áll a Duce mögött, aki az emberriességtől áthatott kezdeményezésével az igazságon alapuló béke megteremtését kívánja.

A Popolo di Róma szerint a helyzet egészen világos. Danzig németté nyilvánította magát és minthogy Hitler kijelentette, hogy nincs szük

LONDON:

„Háborus kormány“ Angliában

London. Szombat délelőtt a Buckingham palotában koronatanácsra ültek össze az angol kormány tagjai és ennek során állítólag letertek az esküt a háborus kormány új miniszterei. Hogy a kormány új tagjai kiknek sorából került ki, még nem lehet tudni. Politikai körökben arról beszélnek, hogy Chamberlain miniszterelnök Greenwoodot és Churchillt kérte fel, hogy vállaljanak tárcát. A Daily Mail szerint a miniszterelnök eddig nem kérte az ellenzéki munkáspárt közreműködését és úgy tudják, hogy Edent is be akarja vonni kormányába. Az angol alsóház különben vasárnap is összejött.

London. Az angol postaigazgatóság be-szüntette a magántávbeszélő forgalmat valamennyi idegen állammal.

A miniszterelnök pénteki alsóházi beszéde után különben Greenwood az ellenzéki munkáspárt helyettes vezére is felszólalt és leszögezte pártja álláspontját, amely szerint

semmit sem vonnak vissza a kormány kül-politikájával szemben gyakorolt bírálato-kból, de hűen adott szavukhoz most is egész erővel támogatják a kormány erőfe szítéseit.

A szabadelvű párt nevében Sinclair kijelentefte, hogy Chamberlain miniszterelnök nemcsak a kormánypárt, hanem az egész nemzet nevében beszélt. A legteljesebb támogatásáról biztosította a kormányt.

Anglia csak feltételesen garantálta Hollandia integritását

Hága. Az angol követ megjelent a külügy-miniszteriumban és bejelentette, hogy európai háború esetén amennyiben Hollandia semleges marad, Nagybritannia tiszteletben tartja az ország integritását, feltéve, hogy azt más államok is tiszteletben tartják.

Egy ír hűségnyilatkozat

Belfast. (Rador.) Lord Craigawon, Észak-írország miniszterelnöke felhívást intézett a lakossághoz és ebben kijelentette, hogy Chamberlainnek a kamarában elhangzott beszéde a lojalis ír állampolgárok érzelmeit is kitelezésre juttatta. Craigawon lord leszögezte, hogy személyes felelősséget vállal az írek hazafiasságáért és a nép minden erejével azon lesz, hogy a válságos időkben a király és a birodalom hasznára váljon.

Tilos a drótnélküli táviratozás!

London. (Rador.) Az admirális rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a drótnélküli táviratozást magánosok részére. Ez a rendelkezés vonatkozik a brit és az írországi kikötőkre is.

London kiürítése

A londoni német nagykövetség főbejártát lezárták. Az ajtóra felhívást ragasztottak, amelyben felszólították az érdekelteket, hogy felvilágosításért az utlevél hivatalhoz forduljanak. Tíz tisztviselő foglalkozik a német alattvalók hazautazásának rendezésével.

Szombaton reggel folytatódott a gyermekek, asszonyok és vakok Londonból történő elszállítása. Hasonlóképpen folytatódik az asszonyok, gyermekek és vakok elszállítása Anglia többi gőcpontjaiból. Az elszállítás a legnagyobb rendben folytatódik. Hétfőig befejeződik a három millió személy vidékre történő szállítása. (Rador.)

Hitlert okolja a londoni sajtó a következményekért

London. (Rador.) A szombati angol lapok már nyugodtabb hangon írnak. A cikkekből visszatükröződik az a várakozás, hogy mikor kezd meg Nagybritannia kötelezettségeinek teljesítését. A Times ezeket írja: Amikor Lengyelország segítségére sietünk, semmiféle anyagi érdekünk nincsen, csak egy érdekünk, hogy,

megvédjük. Harcolni fogunk, mert életbevágó érdekeink forognak kockán nekünk és a civilizált népeknek. A világra háramló kiszámíthatatlan katasztrófaért és a szenvedésekért egyedül Hitler kancellár a felelős, aki a civilizációt többszázaddal veti majd vissza, mert a háborút választotta. Háború lesz, miként azt Chamberlain is megállapította és el vagyunk készülve bármilyen áldozatok árán mindaddig folytatni, amíg a győzelmet ki nem vivjük, mert csak így biztosíthatjuk gyermekeinket arról, hogy nekik nem kell majd ugyanezt elszenvedni.

A Daily Telegraph így ír: A Németország elleni háborúban az angol nép különbséget tesz a német nép és azon férfi között, aki a támadást megindította. A tárgyalások és a béke fenntartására irányuló erőfeszítések nem voltak hiábavalóak, mert kiderült, hogy a felelős-

Női selyem és cérna férfi és gyermek harisnyát, és cérna keztyűt, selyem reformnadrágot lego

szvettert, bőr kombinét és lcsőbban

Bogyónál, Str. Eminescu 1. (Corso-mozl mellett)

ANKARA:

VI. György és Inonü elnök barátságos üzenetváltása

Ankara. (Rador.) Ismet Inonü köztársasági elnök tegnap fogadta az ankarai angol nagykövetet, aki VI. György király személyes üzenetét továbbította az elnöknek. Az üzenetben Nagybritannia királya szívélves üdvözlését fejezi ki és arról biztosítja az elnököt, hogy rendkívüli megelégedést érez, mert ezekben a zavaros időkben tudja, hogy a két népet baráti érzelem fűzi egymáshoz.

Inonu elnök arra kérte az angol nagykövetet,

hogyan tolmácsolja VI. György királynak legmelegb üdvözlését és köszönetét a baráti üzenetéért. Felkérte a nagykövetet, hogy hozza úfelsége tudomására, hogy ugyanazt a megelégedést érzik azokért a baráti kapcsolatokért, melyek szorosán összeközzik Törökországot és Angliát.

Ankarából jelentik: A török köztársasági elnök fogadta Anglia ankarai nagykövetét és a kihallgatás során közölte, hogy Törökország eleget tesz Anglia és Franciaország iránt vállalt kötelezettségeinek.

PÁRIS:

Háborus hangulat a francia fővárosban

Párisból jelentik: A francia főváros képe tegnap óta erősen megváltozott. A forgalom megri-kult, a földatlati vonatok még közlekednek ugyan, de a kocsiakat hosszabb időközönként indítják. A pályaudvarok környékén rendkívül megeléknült az élet, mert a behívottak tömegesen utaznak el szolgálati helyükre.

Párisban megerősítik azt a hírt, hogy Daladier miniszterelnök a legrövidebb időn belül befejezi a nemzeti egység-kormány átalakításának előkészü-

leteit. Politikai körökben azt hiszik, hogy a nemzeti egység kormányának megalakítása esetén a szocialisták miniszteri tárcát vállalnának. A jobb oldali radikálisok közül is több személyt jelölnek. Biztosra veszik, hogy Marin jobboldali vezér szinten belép a kormányba.

A hivatalos lap rendelete közöl, amely szerint a 10 és 20 frankos ezüst és az 5 frankos nikkel érmeiket bevonják és felhatalmazzák a francia bankot, hogy 5, 10 és 20 frankos papírpénzt nyomjon,

A francia sajtó vádaskodásai

Páris. (Rador.) A francia sajtó csaknem kizárólag a lengyel-német ellenségeskedésekről szóló beszámolóknak szenteli lapszámainak. A Jour történelmi bizonyítéknak nyilvánítja az utóbbi napok eseményeit, milyen „kettős játékot folytatott a harmadik birodalom.” Hangsúlyozza a lap, hogy Franciaország bátran néz szembe az eseményekkel. A Petit Journal ezeket írja: A Führer felidézte a katasztrófát és ezért páratlan felelősséget visel a történelem előtt. A Le Journal ezeket állapítja meg: A felelősség megállapítását célzó eljárás ügyében kész az ítélet. Mint 25 évvel ezelőtt, II. Vilmos császár uralkodásának idején, ugyanugy most Hitler kancellár államvezetése alatt a német nemzet háborút akart. A Matin megállapításai a következők: Franciaországban és Nagybritanniában meg volt az óvakodás, mert tartottak a veszedelemtől. A következményekért a felelősség a harmadik birodalomra hárul és a tanu, valamint a bíró, a világegyetem. A Le Oeuvre cikke szerint a Führer az, aki oly mére-sz volt, hogy felidézze a háboru rémét. A Le Populaire-ben Blum volt miniszterelnök aláírásával közöl cikket és Franciaország volt kormányelnöke megállapítja, hogy a háboruért egyetlen embert terhel a felelősség. Azt is meg-

állapítja, hogy a háborut, mielőtt európai katasztrófává válna, szintén csak egyetlen ember szüntetheti meg.

A semleges-front:

Kopenhága. A dán kormány a német-lengyel ellenségeskedés kérdésében a legteljesebb semlegességet határozta el.

Riga. A lett köztársaság elnöke nyilatkozatban közli, hogy Lettország a legszigorubb semlegességet tanúsítja a német-lengyel háborúban.

Lisszabon. (Rador.) Portugália hivatalos közleményt hozott nyilvánosságra arról, hogy semleges marad.

Szófia. (Rador.) A sajtóigazgatóság utasította a lapokat, hogy az esetleges konfliktusokkal kapcsolatban tárgyilagos magatartást tanúsítsanak, miután Bulgáriának az a szándéka, hogy semleges marad.

Oslo. (Rador.) Norvégia zászló alá hívta azokat az évfolyamokat, melyekre semlegességének biztosítása céljából szüksége van.

CORSO

A mai izgasmas időkben mindenkinek kötelessége megnézni két szenzációs és aktuális hatalmas premierfilmünket:

I. **A HALALLEGIÓ**

II. **AFRIKA REJTELMEI**

Tekintettel a kettős műsorra, d. u. első előadásunk 2.45-kor kezdődik.

az angol és amerikai hadsereg eredeti felvételeivel.

izgalmas dsungel-film

Vajda László rendezésében.

Előadások: 11.30, 2.45, 5, 7.30, 9.30.

WELLS JÓSLATA

Irtta: Kemény István

Még csak a külföldi lapok többé-kevésbé rövid közleményeiből értesültünk Wells új könyvéről, de már ezek a vázlatos tudósítások is bizonyítják, hogy erről a munkáról is sok szó fog esni. The Fate of Homo Sapiens — ez a kötet címe, ami pedig a tartalmát illeti, az egyetlen nagy csalódás és kiábrándulás a világból, az emberekből, az eseményekből és amiből csak akarjuk. Azt mondják a külföldi újságok cikkei, hogy Wells új könyve kegyetlen s egyben szókimondó irás, demokráciák és diktatúrák felé egyaránt. Szerinte ki kell végre mondani a tovább már amugy sem titkolható valóságot, hogy a modern civilizáció s mindaz, ami ezzel a civilizációval összefügg, végső és végérvényes csődbe jutott. Wells úgy látja, hogy a legszörnyűbb katasztrófákra is el lehetünk készülve, ha csak alaposan meg nem változik az ember. Ahogy azonban ő ezt a homo sapiensnek csufolt teremtményt ismeri, erre a változásra ugyancsak kevés a kilátás. Nem csoda tehát, hogy mélyeséges rezignációval állapítja meg: „Az én generációm olyan felejthetetlen eseményeket élt meg és olyan keserű csalódásokon ment át, hogy számára a mosoly szinte illetlenségnek tűnik fel.”

A mosoly, mint illetlenség... Csak azt ne mondja senki, hogy ez a megállapítás egy savanyu elmének pillanatnyi rossz kedvéből származik. Mert Wells egyáltalában nem savanyu elme. Könyvtára menő írásai ezt bővegesen igazolják. Ami pedig a pillanatnyi rosszkedvet illeti: nem is tartozik azok közé, akik egy-egy gyorsan jövő és ugyanolyan gyorsan eltűnő impressziókat papírra szokták vetni. Még kevésbé kerekítenek egész könyvet az ilyen felületes benyomások köré.

Pesszimista Wells? Legyünk őszinték: az volna a csoda, ha túlzott optimizmussal nézné most, 73 esztendővel vállán azokat az eseményeket, amelyek miatt pillanatnyi lélegzetvételhez sem tud jutni a világ. De mégse merném pesszimistának bélyegezni, hiszen a dolgok végkifejződését illetően ugylátszik az az érzése, hogy még is rendbejön majd minden. Hogy ezt ő nem fogja megérni és hogy nem éri meg senki azok közül, akik ma a földön járnak — az lehet, sőt majdnem bizonyos. De ma már az is a optimizmus bizonyos fajtájának a jele, ha az utánunk következő generációk számára tudunk jóslani bizonyos la-
vulást...

Az „új” Wells tehát még nem olvasható, de ennek megjelenése jó alkalom volt arra, hogy levegőt vegyem a polcra a „régit”, a „Mi lesz holnap”-ot. Ez sem olyan régi, hiszen alig öt esztendője, hogy megjelent, de melegen ajánlom mindenkinek, hogyha még nem olvasta, sürgősen szerezzé meg, ha pedig annakidején olvasta, fusson ráta még egyszer végig, lejjebb és kísérőjeseiben időszéri írást amugysem találnának.

A „Mi lesz holnap”-ban Wells abból indult ki, hogy az emberek milyen készségesen engedték elrontani életüket olyan dolgokkal, melyek kellő időben még szabályozhaték lettek volna. Sok ilyen dologra mutat rá, de mindegyik közül a legfontosabbnak a gyűlöletet tartja. Azt a gyűlöletet, amely a század sajtójának egy részét is megfertőzte és ezt a sajtót ismeret- és hírtérjesztő nyomatvány helyett mérgekveréssé változtatta. Az egyszerű ember — ezek Wells szavai — minden reggel magába szedte a friss gyanúsítások és haragok benyomásait és táplálhatta a rosszkedvét kellemetlen hírekkel és rosszindulatú fecsegésekkel. Ma már tudjuk — teszi hozzá a képzeletbeli száz esztendő távolából visszajelentve — hogy a gyűlölet fertőző és megelőzhető betegség, amelyre az emlősök agyveleje s közti különösen a szociális típusok agya hajlamos. Csak ennek az egvetemes maláriának a világitásánál érhető meg az emberi történelem.

A gyűlölet, mint egvetemes malária... Talán nem is pesszimizmus ez, mint inkább nagy adag optimizmus, hiszen ha csak a gyűlölet a baj, talán lehetséges volna ezt a gyűlöletet meggyógyítani, amikor ma már a malária legsúlyosabb eseteire is találtak az orvosok gyógyszereket. A „Mi lesz holnap” persze úgy építi fel mondanivalóját, hogy ezt a gyűlöletet nem sikerült meggyógyítani, legalábbis nem akkor, amikor erre végzetes szükség lett volna. Wells szerint 1940-ben kevés ember vette észre, hogy a világ politikai zavaráinak lényeges része, elkülönítve a pénzügyi bajoktól, ez a begyökeresedett betegség és még kevesebbeknek volt meg az a szellemi bátorsága,

„Franciaország nem nézi tétlenül egy baráti nép pusztulását”

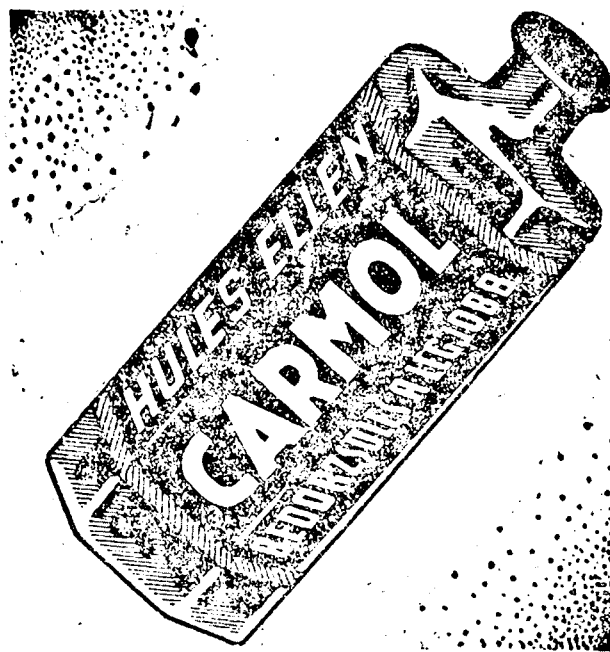
Daladier miniszterelnök hangsúlyozta a francia kamarában, hogy Franciaország még mindig hajlandó tárgyalni a békés megegyezésről

Párisból jelentik: Szombat délután 3 órakor csufolt karzatok előtt kezdte meg a kamara rendkívüli ülését. A diplomaaták páholyában megjelent Bullit, az Egyesült-Államok nagykövete, Phipps angol, Dukasievics lengyel és Fransovici román nagykövet, valamint a spanyol követ. Herriot elnök bevezető szavaiban különösképen heves és egészen szokatlanul éles kitételekkel támadta Németországot, majd Daladier miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre.

Daladier miniszterelnök először Lebrun elnök üzenetét olvasta fel, amely azzal a megállapítással kezdődik, hogy

Középeurópában Anglia és Franciaország fáradozásai ellenére háború tört ki és ebben Németországot minősíti támadó félnek. Az üzenet azzal végződik, ha Németország nem akarja meghallgatni a világ lelkiismeretének szavát és ha a válság tovább folyik, akkor Franciaország el van szánva, hogy hű marad a vállalt kötelezettségeihez.

Ezután Daladier további beszédében rámutatott Chamberlain miniszterelnök fáradozásaira,

hogy akár csak gondoljanak is a fertőzött társadalmi intézmények, gazdasági érdekek és csoportosulások drasztikus megtisztogatására és lerombolására, amire szükség lett volna, ha a betegségét ki akarják irtani.

Amit eddig idéztem, az Wells elmélete. Ő azonban gyakorlati ténnyé is átlép s amit itt mond, azt lehetetlen megdöbbenés nélkül olvasni. 1940-ben, mondja, végre kitört a háború. Hogy hogyan tört ki azt is megmagyarázza. A danzigi pályaudvarra bejut egy vonat, rajta egy lengyel-vidéki kereskedelmi utazóval. Az utazónak valami baja támad műfogorával és kinézve a vonat ablakán, belenyúl a szájába, hogy azt megigazítsa. Közben arcára grimasz ül ki, félreértik a pályaudvaron szolgálatot teljesítő német rendőrök, nagy botrány tör ki, az ügybe mindenki beavatkozik és mire a vonat tovább indul a danzigi pályaudvarról, az utazó már nincs a vonaton. Őt közben megölte egy golyó. Ez történt 1940 január 4-én, pénteken. És szombaton délután 3 órakor az első lengyel bombákat ledobták Danziera.

Ne felejtjük el: Wellsnek ez a könyve évek sora előtt íródott. Akkor, amikor még igazán senki sem beszélt Danzigról, még kevésbé gondolt arra, hogy valamikor ez a város válik a világ érdeklődésének középpontjává. És Wells már éveket ezelőtt megírta: „A feszültség olyan pontra hágott fel, amikor a katasztrófa már eny-

velmet a béke érdekében tett. Majd a karzatok közönségének lelkes tapsa közben hangsúlyozta, hogy boldogan mond köszönetet az olasz kormányának is nemes szándéku erőfeszítéseirért. Utána a következő kijelentést tette:

— Hajlandók lennénk újra olyan békés lépést tenni, mint amelyet a háború megindulása előtt tettünk, ha a harcokat azonnal beszüntetjük és ha a támadók visszahúzódnak a határokon túlra és ha szabad tárgyalásra alkalom nyílik. A francia kormány arra törekedne, hogy ezeket a tárgyalásokat megkönnyítse. De az idő sürget, Franciaország és Anglia nem tudná végignézni egy baráti nép pusztulását.

A francia kormányfő elismerően nyilatkozott az olasz diplomáciának a béke megmentése érdekében kifejtett tevékenységéről. Daladier kijelentette, hogy

amennyiben a német kormány az angol és francia demarsra kedvező választ ad, úgy még mindig fennáll a lehetőség a közvetlen tárgyalások felvételére.

Abban az esetben azonban, ha a német kormány nem teszi magáévá a demarsot, úgy a nyugati hatalmak nem nézik tétlenül a német támadásokat. Daladier a továbbiakban emlékeztetett Hitler bécsi bevonulására, majd Csehszlovákia elfoglalásának körülményeire és hangsúlyozta, hogy

Hitler tettei és nem szavai után lehet megismerni

Leszögezte ezután a francia kormányfő azt a tényt, hogy Németország Lengyelországot megtámadta,

emlékeztetett továbbá a Hitler által Ausztriának, Csehszlovágnak és Lengyelországnak tett ígéreteire, amelyeket a német kancellár nem tartott be.

A kormányfő beszédét a kommunisták is felülönlően lelkes tapsal fogadták.

Azzal fejezte be beszédét Daladier miniszterelnök, hogy Franciaország ebben az órában készen áll a harcra a bekéért és Lengyelország függetlenségéért.

A kamara ezután egyhanguan megszavazta a nemzetvédelmi hítelekről szóló törvényjavaslatot. Utána az ülést felfüggesztették.

A szenátusban Chautemps helyettes miniszterelnök felolvasta Lebrun köztársasági elnök üzenetét és a kormány nyilatkozatát.

hülésnek tűnik fel és Európa nekiszabadult, hogy darabokra tépje magát.”

Folytassuk a jóslatokat? Azt, hogy Wells szerint öt évi háború után a kimerülés jelei mutatkoznak? Hogy a szék, az influenza, a kolera, majd a foltos láz tizedeli egymásután az embereket. És hogy mindezek végén a „baktériumok háborúja” következik, amelyek végén, 1957 januárjában — idézzük csak ismét Wellsét — „az emberek jártak-keltek az elhagyott városokban, betörték az üres házakba, visszatértek elhagyott otthonukba, felkutatták a mellékucskákat, melyek tele voltak szörve leragott csontokkal és teljesen felöltözött csontvázakkal és még mindig nem tudták elhinni, hogy a természet dühe elmúlt s még mindig előttük áll az élet.”

1957 január: A természet dühe elmúlt s még az emberek előtt állt az élet. Borzalmas jóslás s — ne felejtjük el — ez még a „régit” Wells, az úgynevezett optimista Wells jóslata volt. Azóta történt egy és más. Így néldául Wells közben pesszimistává lett. Ma vajon mikorra jóslja a „természet dühének elmúlását”.

The Fate of Homo Sapiens... Igazán ez volna a „büles ember” sorsa, hogy átélje azt amit Wells megjósol az 1940 és 1957 közötti időre? Valóban így kell mindennek bekövetkeznie? És nincsen mód arra, hogy másképpen történhessenek?

FORUM filmszínház.

MA

Telefon 20-10.

„KENTUCKY”

A szenvedélyek városa

LORETTA YOUNG és RICHARD GREENE

A film me-e vadregényes vidéken játszódik le, ahol a városban még ma is iratlan törvény, de a szerelem lángolóbb mint bárhol.

Előadások: 5, 7.15 és 9.30 kor.

11.30 és 3-kor ma iné olesó helyákkal.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Eul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 le... Negyedévre 210 le... Félévre... 430... Egy hónapra 70

VI. György „audienciája”

Kétségtelenül a legutóbbi évtizedek legizgalmasabb napja volt a tegnapi szeptember elseje...

Iskolai beiratkozások régi emlékeit felidéző nap: amikor a vén Európa iratkozott be ezuttal — alig huszonegyszázötödös pihenés után — az új világ város iskoláiba. Bombák röpödtek a tegnapi még békés, hét köznapi életet élő városok felett...

Az angol világbirodalom ügvelnek intézköle is eként ügvel: fel aggróva ezen a robbanóhangulatú szeptember elsőjén Downing Street-i dolgozószobáiban, a külföldi híreket ontó apparátusba, amikor észbe ötlött...

Az idő sürgetett a bérkező hírek sorsdöntő fontosságúak voltak. Így a király várhat néhány kis nyedórát — gondolta a jó öreg Chamberlain és már izent is felséges urához, hogy halaszthatatlan államügyek miatt valamiképp késmi fog az audienciáról.

Az üzenet megérkezett az udvarhoz. Jelentették a királynak a miniszterelnök elfoglaltságát és az udvari méltóságok nagy tömege nyilván rosszalólag csóválta a fejét az ékített ilyen flagráns megsértése miatt.

VI. György Nagybritannia és a dominiumok királya, nemkülönben India császára, egy szempillantás alatt átlátta, hogy ez a nap, ez a szeptember elseje nem olyan egyszerű hétköznap, mint az eddig megelőzőek voltak és ezen a napon fontosabb ékített parancsol, mint ami Viktória és VII. Edward udvarában dívik

Az embermilliók életét szabályozó és talán azokat megmenteni tudó ékített: az élet ékített

Udvari hűnté állott első a Buckingham-palota kapujánál és VI. Györgynek, az Embernek parancsára odahajtított VI. György, a király munkába merült miniszterelnökhöz, annak downing-street-i hivatalába. A londoni ucca ünnepelte a királyt.

Pedig csak későbbben tudták meg, hogy VI. György, a király, audiencián volt saját miniszterelnökénél.

EGYEDUL AZ OLASZ LIRA ÁRFOLYAMA SZILÁRD A NEWYORKI TÖZSDÉN. Newyorkból jelentik: A nyugati országokkal kapcsolatosan az árfolyamok alakában csökkennek a tőzsdén. Egyedül az olasz lira árfolyama szilárd, amit Róma semleges magatartásával magyaráznak.

Callnesco miniszterelnök táviratilag szóltotta fel a prefektusokat a mezőgazdasági adó méltányos helyettesítésének előmozdítására. Callnesco Armand körtáviratban kérte fel a megyei prefektusokat, hogy a legáltalában vizsgálják meg a gazdák életkörülményeit és ügyeljenek kielégítő helyzetükre. A miniszterelnök olyan értesüléseket kapott, hogy az ország egyes részeiben tulhajtott módon hajtják be a mezőgazdasági adót, másrészt pedig késedelmesen történik a buzaértékesítés során a vételár folyósítása. A miniszterelnök felhívta a megyei prefektusokat, vizsgálják meg a panaszokat és gondoskodjanak arról, hogy a mezőgazdasági adó behajtása csakis a gazdanép fizetési képességének arányában történjenek.

Mocsonyi Anton látogatása Temesváron. Mocsonyi Anton fővadászmeister tegnap Temesvározt járt és meglátogatta Marta Alexandru dr királyi helytartót. A helytartó délelőtt ebédet adott a magas vendég tiszteletére. Az ebéden résztvettek még Ciupe George dr. helytartósági vezetőtitkár Popovici Virzil ezredes-prefektus, Tieran Emil dr. főpolgármester és Mandancovici Nicolae ezredes, a nemzeti gárdák temesi főparancsnoka.

EGY NÉMET VÁROS LAKOSSÁGÁNAK KÖLTÖZÉSE. Baseltől jelentik: A „Baseler Nachrichten” jelentése szerint a Badenben levő Lorath város polgárlakosságát Németországba szállították.

Jugoszlávia nagykövetségét állított fel Ankarában. Pelgrad. (Rador.) A jugoszláv királyi kormány rendeletet adott ki, amelynek alapján az ankarai jugoszláv követséget nagykövetséggé alakították át. Csumenkovic meghatalmazott minisztert nevezte ki Ankarába.

Kereskedő-küldöttség a polgármesterhelyettes-nél a plackérdés ügyében. Az Avram Iancu-téri piac elhelyezését kapcsolatosan forgalomba került hírek által érintett kereskedők küldöttséggel keresték fel dr. Bejan Romulus polgármesterhelyetest, akihez kérdést intéztek: mi lesz az Avram Iancu-téri piac sorsa és kérészt tetesztették elő, hogy a piacot ne levezessék el. A polgármesterhelyettes előzőekenven fogadta a küldöttséget, melyet Motiu Ilie divatárkereskedő vezetett. Kijelentette Bejan Romulus dr., hogy a piacot csak ideiglenesen helyezték el az aszfaltozási munkálatok tartamára, ami különben előreláthatólag két-három héten belül elkészül.

Revonult a francia közoktatási miniszter. Páris. (Rador.) Jean Zay közoktatásiügyi miniszter levélben kérte a miniszterelnököt, hogy mentse fel állásától, mert katonai kötelezettségének akar eleget tenni.

Erős hóharmat volt Csikmezőváron. Csikszerezdáról jelentik: Mintegy nyolc napja az időjárás teljesen száraz, átlagosan 16 fok hőmérséklettel. Nappal a felmelegedés 26—28 fokra is elér, éjszakánként azonban 3—12 fokra esik vissza. Csütörtök reggelre aztán leesett az első hóharmat és nagy károkat okozott a kényesebb kertivegeményekben. Esőre nagy szükség volna, különösen a sarjú és burgonya szempontjából, de a tarlóbuktató szántáshoz és a közelő őszi vetési munkálatokhoz is nagy szükség lenne esőre.

Nyugodt a belső piac

Bucurest. A rendkívül súlyos európai események ellenére a román piac megőrizte nyugalmát és a tőzsdéken semmiéle árkilengés nem következett be. Nem drágultak a közszükségleti cikkek sem. Egyedül a dollár árfolyama emelkedett 303 leire.

Háromezer olaszt távolítottak el a franciák a Maginot-vonal területéről. Brüsszel. Mintegy 3000 olasz Franciából jövevényként pénteken Brüsszelbe érkezett. Az olasz családokat a francia hatóságok távolították el a Maginot-vonal területéről.

Charlotte bonboneria

új otét a Str. Eminescu 4 szám aló

áthelyezte

a Bulev. Regina Maria 12 szám alá Fischer Eliz palotába.

Légvédelmi tanfolyamok Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap az egész országban megkezdődtek a légvédelmi tanfolyamok. A fővárosban az első előadást a központi fűzőlőség épületében tartották meg délután 5 órakor és ezen a légügyi és tengerészeti tisztek vettek részt. A tanfolyamot maga Paul Teodorescu légügyi és tengerészeti miniszter nyitotta meg. Utána a szakértők mutatták be a gázalarcok kezelését, amelyeket a gázkamrákban próbáltak ki. A megjelent tisztek és családtagjaik felpróbálták a gázalarcokat és a gázkamrákban kísérleteztek velük.

Dr. Vula Salvator, a szülészeti klinika és bábaképző igazgató-főorvosa szabadságáról hazaérkezett ujból rendel.

Későt találmány

Praktikus strandfürdőre átalakítható Iroda-helyiség...

8-ÁN KEZDŐDIK AZ ISKOLA. Az iskolai beiratások nagy részben már megtörténtek és most a legsürgősebb tennivaló az iskolai ruházati cikkek beszerzése. A MOTIU-divatáruház ma még a régi, olcsó áron árulja ezeket a cikkeket 10 százalékos kedvezményvel, melyet úgy a készpénz, mint a Consum-könyvek is leányba vehetnek.

Felfüggesztette ügyvédi működésétől dr. Dandea Emil volt marosvásárhelyi polgármestert az Ügyvédi Kamara, Marosvásárhelyről jelentik: Az ügyvédi kamara választmánya dr. Musca Gavril prodékán elnöklete alatt mosian foglalkozott a brassói ítéltábla 1932-1933. számú végzésével, amelynek alapján vád alá helyezték dr. Dandea Emil ügyvédet, a volt marosvásárhelyi polgármestert. Az ügyvédi kamara választmánya úgy döntött, hogy dr. Dandea Emil, aki ellen a közgyűlés megvédéséről szóló törvény alapján indították eljárást, mindaddig felfüggesztik ügyvédi működésétől, míg ügyében jogerős határozatot nem hoznak az illetékes bíról szétve.

Rövidesen megvillik az aradi új tanoncóthos és a betegosztály épület. A Curentul Irja, hogy a Stefan cel Mare-téren egy új tanoncóthos építenek, amelyet már a közeljövöben átadnak majd rendelkezésnek. Az új tanoncóthos nagyszabású ünnepélyek keretében avatják fel az avatóünnepségre a kormány több taga és Temesvár-omány királyi helytartója is megérkezik Aradra. Ugyancsak ez esztendőben kerül sor még a betegosztály és biztosító új épületének felavatására is. A szén épület munkálatai már a befejezéshez közelednek így rövidesen átadhatják rendelkezésnek.

Ma volt a kisebbségi színtársulatok igazgatójának értekezlete Kolozsváron. Marcus István dr. művészeti vezérfelügyelő szeptember 2-án délután 10 órára értekezletre hívta össze az összes erdélyi kisebbségi színtársulatokat. A művészeti felügyelő ezalkalommal az érdekeltek bevonásával tárgyalta meg mindazokat az időszerű kérdéseket, amelyek a meginduló őszi színiidénnyel kapcsolatban felmerülnek. Az értekezlet színhelye a tartományi igazgatóság kis tanácsterme volt.

Huiu Cornel az I. kerületi rendőrség élén. Szeptember elsejével Huiu Cornel rendőrtiszt visszatért szabadságáról és Murgau Liviu rendőrkésztor az első kerületi rendőrség vezetésével bizta meg a kipróbált és előzékenységéről ismert rendőrkapitányt.

PARANCSOT KAPTAM, HOGY MENJEK A MENYORSZÁGBA. Chisinauból jelentik: Izgalmas látvány szemtanúi voltak tegnap délután a járókelők. Egy idősebb asszony váratlanul a villamos elé ugrott. Szerencsére az utolsó pillanatban sikerült a vezetőnek féküzni és megakadályozni az öngyilkosságot. Az asszonyt beszállították a rendőrségre, ahol kihallgatták. Kihallgatásakor zavarosan viselkedett és folytonosan azt bangoztatta, hogy parancsot kapott, hogy menjem a menyországba. A szerencsétlen nőt, akit Irine Carinnak hívnak, bevezényelték az elmegyógyintézetbe.

Az Orvosok Szövetségének aradi tagozata felkéri mindazon orvosokat, akik hozzájárultak a nemzetvédelmi alap, illetve a hadseregfelszerelési költségekhez, nyolc nap alatt a tagozat helyiségében (Központi Kórház, Arad) jelentéské be, hogy milyen összeget melyik hatóságnál, mikor és melyik szám alatt fizettek le.

Halálozás. Pogonyi Lucika életének rövid, 11-ik hónapjában rövid, kínos szenvedés után elhunyt. Halálát mélyen sújtott szülein kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése szeptember 3-án, délután négy órakor lesz a gyászházból.

Mikóné Ecsedi Teréz fűző-spectálista

Str. Eminescu 31 szám. hazaérkezett és ujból a hölgy-közönség rendelkezésére áll.

Az aradi uccal fényképezések ügye a város vezetőségénél. Aradváros vezetősége a közelmúltban iratást irt ki a köztereken és utcákon történő fényképezés kizárólagos jogára. Az uccai fényképezés kizárólagos jogát az egyik aradi fényképezési szalon tulajdonosa kapta meg évi 60 ezer leiert. A többi aradi fényképező sérelmesnek találta a város intézkedését és ezért az uccai fényképezés kizárólagosságá jogá ellen semmisségi panaszt adott be a temesvári közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság tegnap foglalkozott az aradi fényképezés beadvánnyal és beható tárgyalás után helyt adott a panasznak és ennek következtében megsemmisítette az uccai fényképezés kizárólagosságá jogára vonatkozó engedélyt.

Nehéz székelésben szenvedök, különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, szükület — teszik az életet kellemetlenné bélürülésüket reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát.

A Marosba vetette magát egy ismeretlen nő. Szombat délután 3 óra tájban a Marosparton sétálóknak észrevették, hogy egy középkorú munkáskülső asszony a közművelődési palota mögött ruhásról a Marosba vetette magát. Többen csólnakon a fuldokló segítségére siettek, de mire megközelítették, már elnyeltek a hullámok. Később a Hellas evezősház közelében kifogták az életunt holttestét, de személynazonosságát nem sikerült megállapítani. Az öngyilkosság színhelyén megtalálták a halálba menekült ridikültét, de kitérére vonatkozóan semmiéle okmányt, vagy bucsúlevelet nem találtak.

SPORT KÖZLÖNY

Rajtol a B. liga

Gloria—Vulturii találkozó Aradon

A kerületi bajnokság is ma kezdődik — A vasárnap részletes műsora és bíróküldése

Vasárnap délután fél öt órakor kezdődik a Gloria-pályán, a Gloria—Vulturii B) ligás bajnoki mérkőzés. A Gloriának már most az idénykezdes elején teljes erőbedobással kell küzdeni, mert kategóriájában feltétlenül első helyet kell kiverekednie magának. A Gloria vezetősége és játékosai tisztában vannak a mérkőzés nagy fontosságával és éppen ezért napok óta lelkes készülődés színhelye a Gloria labdarugó pályája. Előreláthatólag nagy közönség fogja végignézni a színvonalasnak ígérkező összecsapást.

A kerületi bajnokság szintén ma rajtol. Már az első napon több érdekes mérkőzés szerepel műsorban. Ezek közül kiemelkedik az AAC—Unirea találkozó, valamint az ATE-nak az Egyetértés csapatával való küzdelme. A vasárnapi részletes műsor és bíróküldés a következő:

KERÜLETI BAJNOKSÁG:

- ATE—Egyetértés, Gloria-pálya, 11.00 órakor, bíró: Oprea, határbírók: Gábor és Reinhardt.
- Banatul—Tricolor, Banatul-pálya, 16.30 órakor, bíró: Husztik, határbírók: Ardelean Ioan és Jakab.
- AAC—Unirea, AAC-pálya, 17.00 órakor, bíró: Darázs, határbírók: Weinberger és Herteg.
- Astra—Olimpia, Olimpia-pálya, 17.00 órakor,

bíró: Ciorogariu, határbírók: Ciupuliga és Banasiu, Gaiana—Crişana, Gaiana-pálya, 17.00 órakor, bíró: Schneider, határbírók: Barţa és Vogel.

Titanus—Transilvania, AAC-pálya, 15.00 órakor, bíró: Burdan, határbírók: Kradigaty és Pa-teanu.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

- AAC—Hakoah, AAC-pálya, 9.00 órakor, bíró: Voştinari.
- Egyetértés—Crişana, Egyetértés-pálya, 10.00 órakor, bíró: Polareczky.
- Astra—Titanus, Astra-pálya, 10.00 órakor, bíró: Pálfiy.
- ATE—Transilvania, AAC-pálya, 11.00 órakor, bíró: Mariţa.
- AMTE—Olimpia, Olimpia-pálya, 15.00 órakor, bíró: Ipsilanţi.

TÖRPE BAJNOKSÁG:

- ATE—Banatul, Gloria-pálya, 9.45 órakor, bíró: Barbu.
- AAC—Transilvania, AAC-pálya, 13.45 órakor, bíró: Adamovici.
- Olimpia—AMTE, AMTE-pálya, 9.00 órakor, bíró: Bacila.

GYENGE

vérszegény, Bazedovo, asztmás, rosszul evő **gyerekek, állandó orvosi felügyelet mellett** ovodába, iskolába járhatnak. ■

PREDEAL-ON,

Dr. Rotzinger „Belvedere” gyermekpenzió (1100 m. magas, egész évben nyitva). ■

Mérsékelt árak. Információk, prospekus fonti címen kérhető, vagy telefon: Bucureşti 4.17-19, vagy Predeal: 20. ■

szay, Heidrich, Szalma, Török, Pálfiy, Tricolor, Román, Ferenczi, Rózsa, Gaál, Bárány, Pajtek, Bodea, Szilágyi, Balla, Varga, Münnich, Kleindl.

A teke csapatbajnokság állása

A hétközben lejátszott két mérkőzéssel, a Prieteni—Metalurgistul és az AAC—Tricolor mérkőzéssel a második forduló befejezést nyert. Mint a táblázat mutatja négy csapat faaránya aktív, csak a vasasoké passzív. Az eddig lejátszott nyolc mérkőzésen a csapatok 3092 fát ütöttek, ami mérkőzésenként 386.5 fának, illetve csapatonként 193.25 fának felel meg.

Ez az átlag igen jónak mondható, de bizonyosnak látszik, hogy a standard csapatok kialakulása után ez az átlag javulni fog. A csapatbajnokság állása a következő

1. AAC	4	3—1	818	801	0
2. Prieteni	4	2—2	776	761	4
3. Infrăţirea	2	2—	387	336	4
4. Tricolor	2	1—1	419	413	2
5. Metalurgistul	4	—4	692	781	—

A kerületi avatóünnepség és verseny programja

Mint már többször megirtuk, az aradi tekekerület avatóünnepsége és versenye szombaton kezdődött az egyéni versenyekkel, melyen a legjobb játékosaink vetekednek, a hat pompás tekeletpontért. Ez a verseny még lapzártakor folyik és ma vasárnap délelőtt nyer befejezést.

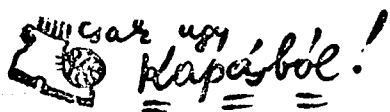
Vasárnap reggel érkeznek Aradra a temesvári és nagyváradai válogatott csapatok és az ottani kerület vezetői, élükön Mihoc Eftimiu elnökkel, ki a tekeszövetséget képviseli az ünnepségen. Délelőtt negyed tíz órakor Mihoc elnök nyitja meg az AAC pályán az aradi kerület alakuló közgyűlését és mondja el az avató beszédet, melyen az összes egyesület elnökségük vezetésével vesz részt. Ezen a közgyűlésen választják meg a kerület vezetőit is, mely szavazáson az affiliált hét aradi egyesület elnöke bír szavazati joggal. Utána Mihoc szövetségi megbízott és Pascu kerületi delegátus az aradi tekepályákat látogatják végig, vizsgálják felül és vélegesen hitelesítik azokat. Erre az alkalomra, mint már szombati számunkban megirtuk, az egyesületek pályáikat zászlókkal és öfelségük király képével díszítik fel.

Délután 3 órakor veszik kezdetüket a csapatversenyek, mikor is előbb nyolc aradi csapat fog egymás közt négy mérkőzésben küzdeni, az aradi district emlékermes díjairól, majd este az ünnepi versenyek érdekessége, a Temesvár—Arad és a Nagyvárad—Arad válogatott csapatának mérkőzése zárja a pompásnak ígérkező versenyprogramot. Az ünnepséget 200 terítékes bankettel fejezi be az aradi kerület, majd áncra perdül a tekezők nagy családja, hogy kivilágoskivirradtig mulatva, emlékezetes maradjon a legifjabb sportág önálló kerületté való avatása.

Összeállították a válogatott keretet

Szeptember 19-én román—jugoszláv mérkőzés lesz. Az első bajnoki forduló alapján 19-es keretet állított össze a válogató bizottság. A keret tagjai:

Kapus: David, Pavlovics. Háttvédek: Slivaţ, Sfera, Lengher, Felecan. Fedezetek: Vintila, Demetrovici, Juhász, Kertész. Csatárok: Reuter, Kovács II., Ploesteanu, Barátky, Ené, Pernecky, Bogdan és Bodola.

Németország—Olaszország 4:4 A német csapat, mint jelentettük, Viareggio-ban 8:2 arányban vereséget szenvedett az olasz csapattól. Az elmúlt héten Riccioneban visszavágó mérkőzést látszottak ugyanazzal a csapatösszeállítással és itt született meg a fenti döntetlen eredmény. A német férfijátékosok a riccionei találkozón is csak a férfipárosok tudták megnyerni. A férfimérkőzéseknél 4:1 arányban vezetett Olaszország. A német hölgyek viszont minden mérkőzésüket megnyerték és 3:0-as győzelmmel kiharcolták a végső 4:4 arányú döntetlent.

A Wittman-kupéért Newyorkban tartott Amerika—Anglia női teniszmezőkést az amerikaiak 5:2 arányban nyerték meg. A verseny hőse Alice Marble volt, aki egymaga három győzelmet aratott.

Az amerikai uszóbajnoki verseny első napján a következő eredmények voltak: 100 m. hát: 1. Kiefer 1:06.6, 440 yard gyors: 1. Flanagan 4:50.2 220 yard mell: 1. Skinner 2:46.6, amerikai csucs!

Az ellen-diákolimpiász eredménye

Az ellen-diákolimpiász utolsó napján Monacóban kiünöző atlétikai eredmények születtek meg. 200 m.: 1. Jeffrey USA 21.5 mp. 800 m.: 1. Beeham USA 1 perc 53.3 mp. 5000 m.: 1. Caretaice skót 15 perc 15.2 mp. 400 méteres gát: 1. Cochran USA 52.8 mp. 4x100 méteres váltó: 1. USA 41.9 mp. 4x400 m.: 1. USA 3 perc 14.5 másodperc. Távolugrás: 1. Waşson USA 711 cm. Hármassugrás: 1. Norén finn 14 méter 11 cm. Gerelydobás: 1. Vainio finn 67 méter 87 cm. 4x100 méteres női váltó: 1. Franciaország 51.7 mp.

Az uszóversenyeken a 100 méteres gyorsuszást az angol Taylor nyerte 1 perc 001 mp-el. 400 méteres gyorsuszás: 1. Pallard francia 4 perc 57.3 mp. 100 méteres hátuszás: 1. Van Schouren holland 1 perc 09.1 mp. 200 m. melluszás: 1. Nakache francia 2 perc 51 mp. Labdarugásban Jugoszlávia 8:0 arányban győzött Luxemburg ellen.

TEKESPORT

Revánsot vett az AAC vasárnapi vereségeért

A második forduló befejező mérkőzéseként pénteken folyt le az AAC versenypályáin az AAC—Tricolor csapatainak második mérkőzése, mely alkalommal az AAC győzött az eddigi legjobb csapat bajnoki eredménnyel, revánsot véve múlt vasárnapi legyőzőjén a Tricoloron, mely ma elszette játékát. Az atléták szép, egyenletesen nyugodt játékkal, kiköszörülték a multheti csorbát és jó formájukról tettek tanúságot.

Beszámolunk a mérkőzésről a következő:

AAC—Tricolor 229:194

Helyválasztás után a Tricolor kezd az I. pályán, az atléták a II. pályán és menetenkint pályát váltanak. Már az első menetben, bár az első állítás nehezen sikerül, hat állítás után 61 fával elhúznak az atléták és 19 fa előnyre tesznek szert, mert a Tricolor előbb egy „Kozareken”, majd a két első dában „vézik” és így állítás után 42 fával zárja a menetet. A második menetben belefekszik a Tricolor — ez az egyetlen sikeres menete — és 63 fával, tíze csökkeníti az AAC előnyt, kik ezuttal pontosan hat állításig jutnak, 54 fát ütve. A harmadik menete egyik csapatnak sem sikerül tuljól, mert bár az AAC négy első embere három állítást csinál, egy „kis kozareken”, majd egy elsőn vézik a csapat, de mégis összehoz 52 fát, viszont a Tricolor hat embere nehezen birkózik meg előbb egy elsővel, majd egy balparaszttal és csak 44 fát jut el, így az AAC előnye felszaporodik 18 fára.

A negyedik menetet sieti legjobban ej a Tricolor, mely végig 1—2 emberrel hamarabb végezte be menetét, mint az AAC. Most is a kapkodás eredményeként kilenc embere csak két állítást produkál és a teljes debacle-tól utolsó három embere menti meg, pontosan három állítást szerezve, ezzel 45 fa az eredményük, mikor még az atlétáknak csak a kilencedik dobójuk van soron. Az AAC meggondolt játékának és higgadságának meg is van az eredménye, mert az utolsó dobótól eltekintve a csapat minden tagja kijesz magáért, 62-es eredményükkel, a differenciát 35 fára emelik és a legjobb bajnoki csapateredményt érik el.

Igy álltak fel a csapatok: AAC Mezei, Macian, Szabó, Böszörményi, Bardocz, Lengyel, Varga, Lé.

Budapesten, Apponyi-térnél
Belvárosi-Pensio
 IV., Veres Pálné-u. 10. Félem. Tel. 383-565.
 Hideg-meleg folyóvizes, közp. fűtéses szobák.
 HOTELRENDSZER: szobák ellátás nélkül is igényelhetők. Szolid árak.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik szeretett édesanyám és anyósom temetésén megjelentek s ravatalára virágot, vagy koszorút helyeztek s ezáltal mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk halás köszönetet.

Olariu Jánosné
és férje.

A legújabb hajszinesítés, modern frizura, festés és dauer EIPERT-salonjában készül, Str. V. Goldis 6. — TELEFON: 21-41.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az őszi mezőgazdasági munkálatok idejére

Mentesítik a fegyvergyakorlat alól a mezőgazdasági szakmunkásokat

Bucuresti. (Rador.) Tekintettel arra, hogy az őszi termés betakarítására a katonai behívások és hadgyakorlatok idején szükség van munkaerőre, a szakmunkások a rendelkezésükre álló szekerekkel, gazdasági gépekkel községeikben maradnak, az 1916. évi rekvirálási törvény első paragrafusa értelmében és az 1939. augusztus 8-án tartott minisztertanácsi határozat első fejezetének 2376. számú rendelkezése szerint, melyet 1939. augusztus 10-én tettek közzé a Hivatalos Lap 183. számában. A fenti minisztertanácsi rendelkezés második paragrafusa értelmében az őszi termés összegyűjtésének érdekében mindazok a földművelők részesülnek a fenti kedvezményben, akik már ebben az esztendőben be voltak szólítva fegyvergyakorlatra, de azok is, akik még nem voltak beszólítva fegyvergyakorlatra, ha terményeiket csak saját munkájuk erejével tudják begyűjteni.

A vállalkozási szerződések utáni adó bevételzésének feltételei

A pénzügyminiszterium körrendeletben értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a miniszterium engedélyezte a köz és magánmunkálatokat végző vállalkozók adóhátralékával kapcsolatosan, ami a vállalkozási szerződés után maradt fenn, az ebben az évben végrehajtandó munkák vonatkozásában, hogy ezt csak abban az esetben vételezzék be, amikor a vállalkozó inkasszója megtörténik az év folyamán, mégpedig az esedékes összegből való visszatartással. Ugyanazon körrendelet intézkedik az ebben a viszonylatban történő letiltásokról is.

Terménvárák az aradi piacon: Gabona és gabonatermékek: A buza hivatalos árfolyamán cserélt gazdát. Árpa 40—42 ezer lei, zab 42—44 ezer lei, Tengeri 45 ezer lei. Az árak vagyonként értendők. Buzaszit kielő minőség szerint: Luxuslit 8,30, 1-es minőség 7,50, 2-es minőség 7. Takarmánvárák: Széna nagyban 150—165 lei, kicsinyben 180—200. Lóhere 170—190, illetve 200—220, száma nagyban 60—70, illetve 100—120 lei száz kilónként.

Arad megye gazdaságára több mint 11 millió lei értékű mezőgazdasági gépek rendelt. Arad Ismeretes, hogy a kormány öt évi részletfizetés kedvezményével mezőgazdasági gépekhez kívánja juttatni a gazdákat. A most elkészült kimutatás szerint Arad megyében a gazdák 18 traktort (ára darabonként 150.000 lei), 37 gabonatriót (ára darabonként 20.000 lei), 134 vetőgépet (ára darabonként 14.000 lei), 25 cséplőgépet (ára darabonként 250.000 lei) és 1 szelektort (ára 14 ezer lei) rendeltek, összesen 11.706.000 lei értékben.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület ingyenes méhészeti tanfolyama szeptember hó 11-ike helvét 21-én kezdődik. Az EME által szeptember 11—21 napjaira hirdett ingyenes méhészeti tanfolyam idejét az egyesület szeptember 24-től október 5-ig tette át, amely intézkedéséről ezúton is értesíti az érdeklődőket. A tanfolyam ingyenes, csupán a beiratásért fizetendő 100 lei. Előadások csak a délutáni órákban vannak. Érdeklődni lehet az EME titkári hivatalánál: Kolozsvár, Str. Regalá 16.

Megjelent a „Kisállattenyésztő” legújabb száma. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában megjelenő Erdélyi Gazda mellékleteként gr. Teiki Ádám szerkesztésében kiadja a „Kisállattenyésztő” című szakfolyóiratot. Az erdélyi magyar kisállattenyésztők ezen új sajtóorgánuma ezúttal otthonában keresi fel úgy a falusi, mint városi kerttulajdonos és kisállattenyésztő előfizetőit egy olyan szakcikkekben bővelkedő, gazdagon illusztrált és díszesen kiállított lapal, amelyhez hasonló magyar nyelven Erdélyben még nem jelent meg. A lap felöleli a baromfi, nyul, selyemhernyó, kutya, macska és különféle madarak, galambok stb. tenyésztése, takarmányozása, egészségügye, valamint a disz-, konyha- és gyümölcskertészet azon kérdéseit, amelyeket a tenyésztőknek, illetve házikerttulajdonosoknak, mint nem hivatásos kertészeknek tudniuk kell ahhoz, hogy munkájuk eredményes lehessen. Így wélte az EMGE megoldani a bármilyen kisállattenyésztéssel, gazdálkodással is foglalkozó és kisebb házikerttel rendelkező tagjainak egy folyóirat után való tájékoztatását és felvilágosításokkal való ellátását. Ezzel megteremthető a rég óhajtott szellemi kapcsolat Erdély magyar kisállattenyésztői között. A lap évi előfizetési díja 120 lei, megjelenik minden hó 15-én és megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában: Kolozsvár, Str. Regalá 16, szám alatt. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület elnöksége

Az angol font árfolyama. Bucuresti-i jelentés szerint az angol font árfolyama jelentős kilengést mutat. A nemzetközi piacon mindenütt emelkedett a font árfolyama, majd később némi csökkenés következett. A német márka Londonban az angol fonthoz viszonyítva 10.87.50-re esett, a font árcsökkenése ellenére is. Párisban és Zürichben a német márkát nem is jegyezték. Zürichben a csehekronát, a pengőt, a dinárt és a zlotyt sem jegyezték.

A háborús veszély elleni biztosítások ár-szabása. A háborús veszély elleni biztosítás összege a Földközi-tengerre továbbra is három, a kontinensre pedig négy százalék. Romániai kikötőkben nem áll rendelkezésre szállításra váró hajóür. Jelentős mennyiségű cellulózot hajóztak be északamerikai rendelkezéssel egy norvég lo-bogó alatt közlekedő hajóra.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

A buzaeladások dolgáról

Felhívás gazdaköreinkhez és gazdakör-pártfogóinkhoz

Ha valamikor, hát ilyenkor, aratás, cséplés után szokott a gazdának legtöbb gondjuk lenni a pénztárca körül. A munkásfizetések beszerzése, adók gép javítások, adóssági kamatok, mint a száraz, forró homok a vizet, szivták fel a multévi bevételek nagy részét. Most újabb kiadások következnek, amiknek fedezésére ilyenkor alig kínálkozik más, mint a cséplő-gépből éppen csak kifolyt és a magtárba vitt buzatermés.

Ezt a fontos bevételi forrásunkat a legutóbbi években nem egy veszedelem apasztotta meg. És gazdasági életünket irányító kormányférfiaink közül soknak fött a feje a gondtól, amikor tőle várták a nehézségek megszüntetését.

Az idén is igen nehéz a helyzet. Az alacsony világi piaci buzaárak miatt csakis úgy lehetett biztosítani azt, hogy a buzatermelő gazda ne fizessen rá a termelésre, hogy arminimálással, kiviteli prémiummal, általi vásárlásokkal segít a kormány s teszi lehetővé, hogy a piacokon ne csak eladók, hanem vevők is legyenek és hogy ezek olyan árakat fizethessenek, amelyek biztosítják, hogy gazdátársadalmunk szerény keretek között összeluzódva, folytathassa küzdelmes életét.

A vásárlások végrehajtásával az állam szövetkezeti alakulatokat bizott meg. Ezeknek és a magánvevőknek vásárlásait a mezőgazdasági kamarák megbízottai: legtöbbszörre a járási agronomok ellenőrzik.

Tudomásunk szerint ez az állam által súlyos milliárdokkal támogatott szervezet megyénk legtöbb helyén meg is kezdte a működését és gazdáink 420—440 leies árak mellett értékesíthetik buzájuk egy kis részét.

Arról is tudást szereztünk azonban, hogy egyes helyeken ez az értékesítés igen nehezen halad előre és vannak községek, amelyeknek gazdái eddig még alig 2—4 századrészt adták el annak a mennyiségnek, amelyet más években augusztus végéig el tudtak adni. Ezekben a községekben a gazdák igen nehéz helyzetbe kerültek és ha bátykon nem segítünk, igen nagy veszteségek érhetik őket.

De hogy értük valamit tehesünk, szükséges, hogy

tiszta képiünk legyen a helyzetről. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha gazdaköreink egytől-egyig tájékoztatnak minket községeik helyzetéről.

Néma gyerekeknek anyja sem érti szavát

Felhívjuk ezért összes gazdaköreinket, hogy mihelyt a jelen felhívásunkat tudomásul veszik, közölik velünk írásban, vagy irodalatránk idején, kedden és pénteken délelőtt Aradon, Boulevardul Regele Ferdinand 41, szám alatt előszóval hogy:

1. Mennyi eladó buzája van a községnek?
2. Ebből eddig mennyit adtak el cséplés óta?
3. Más években augusztus végéig mennyit tudtak értékesíteni?
4. Nincsen-e valami panaszuk, kívánságuk vagy egyéb közölnivalóik a buzaértékesítéssel kapcsolatban?

Megyénk gazdakörpártfogóit és mindenkit, aki jelen felhívásunkat olvassa, felkérjük, hogy községük gazdaköreinek vezetőségét figyelmeztessék, hogy saját és az összesség érdekében minél előbb tegyenek eleget felhívásunknak.

Védekezés a lakásokban a házi legyek ellen

Ilyenkor nyár végre nagyon elszaporodnak a házi legyek és mindenki tőle felhőtlen védekezni igyekszik ellenük.

A védekezésnek egy igen hatásos, egyszerű és olcsó módja a következő:

A bádoggal olyan szögletes bádoggályucskákat csináltatunk amelyeknek szélessége 2 centiméter, mélysége 3 centiméter, hosszúsága olyan, amilyen szegletes ablakaink üvegtáblája. Ezeket a vályucskákat egy vékony szeggel az ablakok alsó üvegtáblái alá úgy erősitik oda, hogy az üveghez simuljanak. Felig megtöltjük őket vízzel és egy kevés petroléumot is töltünk beléjük. Az ablaküvegeken mászkáló legyek rövidesen mind beléjük esnek és elpusztulnak.

Tüzbész pusztította el a temesvári Ecker-butorgyárat

A péntekről szombatra virradó éjszaka kigyulladt a temesvári Ecker-féle butorgyár, a mely közel negyven esztendeje létezik és egyike a legnagyobbaknak a szakmában. Az értesített tüzoltóság megkezdte az oltási munkát, a tűz azonban olyan hevességgel terjedt, hogy a gyár megmentésére már nem is lehetett gondolni és a tüzoltóság inkább a szomszédos épületeknek a lángoktól való elszigetelésére szoritkozott. A gyár földszintje, emellete és padlása egymásután szakadt be. A tüztengerben elpusztult minden kész és megkezdett butor, anyag és szerszám. Reggelre a hatalmas gyárépületből csak a kormos falak maradtak meg. Elpusztult ötven kész szobaberendezés és husz teljes konyhabutor. Ezeknek nagy részét szombaton kellett volna leszállítani. A tűz oltása közben több tüzoltó kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett, Marin kapitány-parancsnok a kezén szenvedett égési sebet.

A kár három millió lei, amely biztosítás révén nagyobb részben megtérül. A tűz keletkezésének okát eddig még nem lehetett kideríteni. Az erre vonatkozó vizsgálat folvik.

UJ KÖNYV

Szentimrei Jenő: Kölcsev Ferenc életregénye „Ferenc Tekintetes ur” nem más mint Kölcsev Ferenc, a Himnusz halhatatlan költője. A nagy költőnek és a magyar reformkor örökemlékü harcos politikusának életéről írt könyvet Szentimrei Jenő, az erdélyi irodalom egyik kiváló képviselője. Az író végigvezet könyvében mindazon tájakon, amelyek Kölcsev életében szerepet játszottak és végigvezet azoknál a szellemi áramlatokon, országot újító mozgalmakon, amelyeknek a költő tollal és előszóval körülrajongott, és rettegett bajnoka volt. A megújuló nemzet életének esodálatos reggele volt ez a korszak a hosszú tespedés után. Szentimrei Jenő könyve ennek a rendkívüli kornak és egy kivételes magyar puritán alakjának és nagyszerű küzdelmeinek a dokumentuma. A mult eseményeinek felvonultatásában, a költő és az ember portréjának eleven rajzában egyaránt kiváló és lebilincselő olvasmány a „Ferenc Tekintetes ur”. Szentimrei Jenő: Kölcsev Ferenc életregénye a budapesti Athenaeum Életregény-sorozatában jelent meg. (Maurois: Chateaubriand, E. Ludwig; Roosevelt, stb. stb.) Igen szép kiállításban 178.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok jegyzékét.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét az alanti cégeknél szerezheti be a legolcsóbban!

Iskolai szövetek, glottok, pellerinek, kötények, harisnyák nagy választékban a legolcsóbb árban

Goldstein Lajos

divatáruházában Arad, Str. Bratianu 2.
(Minorita-palota)

S. I. C. R. A. csekkel készpénzárán vásárolhat!

Iskolai leányka kabátok

legolcsóbban beszerezhető

DIVA

Modelházban

(Minorita-palota)

Consum-tagok vásárlóhelye.

Egyenruhaszövetek a legnagyobb választékban, a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban

I. SCHUTZ

posztóáruházában.

MINDENFÉLE
Iskolai egyenruhák
LEGOLCSÓBBAN

Varjas-

nál, BUL. REG. FERD. 7
VÁROSHÁZAVÁL
SZEMBEN

Egyenruha szövetek,
vásznak, intézeti ke-
lengyék legolcsóbban

I. EISELE

Strada Metianu 2.

Altatáskák
Iskolatáskák
Könyvszíjak
Bőröndök
a legjobbak és legolcsóbbak

Kramarovics

bőröndösnél
P. Avram Iancu 3.

Óra

legjobb,
legolcsóbb

Csáky-órásnál

ARAD, a Luth. templ. szemben.

Előírással
iskolai egyenruhák
legjobban és legolcsóbban

Croitoria

Marita

Str. Dr. I. Petran 5.
(v. Brancovie)

Diákcipők,
gum- és torna-
cipők
nagy választékban
olcsó árban

Sándor

cipő-
áruházában
Bul. Regele
Fe d. 11. sz.

Iskolai patentharisnyát,
selyemharisnyát, terfi-
zoknit, selyemkombi-
né, reformnadrágot,
keztűt, szettet, stb.
készpénz árak mellett
vásárolhat:

Bogyó A.

Str. Eminescu 1.

Iskolai és
tornacipők nagy választékban

Apponyi Testvérek

ARAD, a városházával szemben

Iskolai egyenruha

legjobb, legolcsóbb

SZÁNTÓ és KOMLÓS

Consum tag.

Ruha-, cipő-,
fogkefék, fésűk,
utazókosarak
legolcsóbb árban

Krebs és Moskovits

cégnél, Arad, Neuman-ház,
Str. Ioan Robu-ucca 2.

Előírással
egyenruhák
legújabb divatu férfi öltö-
nyök, felöltők és telikabátok
legjavasolható árban ké-
szülnek

Baranyi

urfi szabónál,
Arad, Bratianu-ucca 17. szám

Iskolaiharisnyák
kézimunka
fonalak

Weisz és Benjámín

cégnél, Bul. Reg. Mar. a 8

Iskolai leányka kabátok

legolcsóbban beszerezhető

FORTUNA

női konfekcióban, Piata Avram Iancu 1.

Consum-tagok vásárlóhelye.

Diákruhákat, pellerineket
legszebben fest, tisztít

K N A P P

modernül berendezett vállalata

Arad, Str. Bratianu 2-4 szám. (Minorita-palota)
Str. Episc. Radu 10 szám.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 3.

Bucaresti. Rádío-Romania, 8:30: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 9:55: Istentisztelet. 12: Időjelzés, sportközlemények, vízállásjelentés. 12:05: Victor Prodescu zenekara. 13: Időjelzés, felolvasás. 13:10: A zene folytatása. 13:55: Fenntartott francia zene a Beryllon-házban. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15: Mezőgazdasági tanácsok. 15:15: A falu órája. 16:15: A katonai előkészítés hírei. 16:30: Román népzene lemezek. 17:15: A Muncă și Voie Bună szervezet órája. 18:15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:17: A királyi gárda fuvószenekara. 19: Orvosi krónika. 19:15: Tánclémezek. 19:58: Sporteredmények. 20: A hétről. 20:15: A rádiózenekar hangversenye. Mircea Lazar énekszámaival. 21:30: Rodica Rujior román népdalokat énekel. 22: Sporteredmények. 22:15: Tánclémezek. 23: Hírek. 23:15: Szórakoztató lemezek.

Budapest I. 9:45: Hírek. 11: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál dr. Ravasz László püspök. 12: Egyházi ének és szentbeszéd az udvari várplébánia templomból. A szentbeszédet Pálfi Lajos dr. pilaki plébános mondja. 13:20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 13:30: Katonazenekar. 14: Egészségügyi kalendárium. 15: Részletek Puccini műveiből. Hanglemezek. 16: Gazdasági előadás. 16:45: A rádió szalonzenekara. 17:30: A komondor és társai. Hankó Béla dr. egyetemi tanár előadása. 18:10: Nektek muzsikálunk gyerekek. 18:30: Rieóniező. Csuka Zoltán, utleírása. 19: Dunántúli nóták. 19:25: Hangképek a balatoni sporthétről. 20:15: Hírek. 20:25: Szent-

györgyi László hegedül, zongorakísérettel. 21:15: Operett-részletek. 22:40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23: Sportközvetítés Siófokról. 23:20: Tánclémezek.

Budapest II. 12:15: Filmrészletek hanglemezzel. 16:05: A rádió szalonzenekara. 20:30: Egy magyar madároázis. Példi Géza előadása az első magyar madárvédőtelepről. 21: Hírek. 21:20: Győri zongorahármas. 22: Az ősi Evangyion a kairói múzeumban. Borbély László dr. utleírása. 22:25: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 22:35: Időjárásjelentés.

Belgrád műsora nem érkezett meg.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 4.

Bucaresti. Rádío-Romania. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok.

Rádío-Romania. 12: Időjelzés, sportközlemények, vízállásjelentés. 12:05: Lemezek.

Bucaresti. Rádío-Romania. 13: Időjelzés, felolvasás. 13:10: A rádió szalonzenekara. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszéri közlemények.

Rádío-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Irodalmi krónika. 19:17: Falusi énekes és táncok lemezek.

Bucaresti. Rádío-Romania. 20: N. Cornateanu tanár, földművelésügyi miniszter előadása a román gyümölcsök értékesítéséről. 20:15: Nyitányok és preludiumok lemezekről. 21:05: Ion Breazu előadása az Astrák kongresszusáról. 21:20: Walter Gieseking zongora-lemezei. 21:35: Iuliu Bonis csellózik. 22: Hírek, sportközlemények. 22:25: Egyes országok jellemző hangszerszólói és énekei lemezekről. 23: Hírek. 23:15: Cires-zenekar. Jean Moscopol énekszámaival. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. ét-

rend. közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Hanglemezek. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14:30: Mursi Elek és cigányzenekara muzsikál. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diák-életéről. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Szalonötös. 19:10: Magyar mecénások. Jávorka Sándor dr. előadása Degen Árpádról. 19:40: Melles Béla zenekara. 20:15: Hírek. 20:25: Az Ilosvai-énekesváltás. 20:50: Egyházi emlékek Kárpátalja rabságából. I. rész. Ilmiczky Sándor kanonok előadása. 21:20: Az Operaház zenekara. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Rácz Zsiga cigányzenekara. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:30: Hanglemezek.

Budapest II. 20:20: Melles Béla zenekara. 21: Hírek. 21:15: A Lampion. Molnár K. elbeszélése. Felolvasás. 21:35: Szórakoztató hanglemezek. 22:35: Időjárásjelentés.

Belgrád műsora nem érkezett meg.

Pogonyi Jucika

életének 11-ik hónapjában, rövid, de kínos szenvedés után visszaadta hófehér lelkét Teremtőjének.

Temetése folyó hó 3-án, d. u. 4 órakor lesz a gyászszobából. Gyászolják

Pogonyi- és Czigler-családok

(Minden külön értesítés helyett!)

KOZMETIKA

Dr. Anta! Györgyné

(Str. Goldis 14.)

Kozmetikai tanácsa

A legfájdalmasabb női szépséghiba — a ránc. Hány nő vizsgálhatja a tükör előtt gondterhelten az arcát, mert észrevette, hogy időelőtti jelentkeztek az öregség előfutárjai: a ráncok. Az időelőtti ráncok azok a szépségdefektusai a nőnek, amelyek sokszor olyan korban lépnek fel, amikor még élettanilag nem indokoltak. Nem ritkán, már a huszas évek körül megjelennek az arcon a ráncok. Először a szem alatt tűnnek fel a hajszálvékony szarkalábak, melyek lassanként kimélyülnek és komoly ráncokká válnak. Aztán következik az orr-szaj barázda, amelynek ráncai keserű vonást adnak az arcnak. Ezekkel egyidejűleg ráncosodik a homlok,

sokszor már egészen fiatal lányoknál is.

Miért keletkeznek a ráncok? Az idős és konzervatív hölgyek szerint azért, mert a modern asszony, sőt fiatal lány is mindenféle szépségápoló szerrel kezelteti az arcát. A valóság éppen ellentéte e feltevésnek. Azért használnak több széptőszert még a fiatal lányok is, hogy frissek és üdé legyenek és maradjanak is, mert megállapított tény, hogy az időelőtti ráncosodás egyik legállandóbb és legáltalánosabb oka az arcbőr szárazsága, a bőrnek helytelen, vagy egyáltalán semmilyen ápolása.

Másik oka a ráncosodásnak a nők túlzott fizikai munkája, (a túlzott sportolás is) de a túlfeszített szellemi munka is, vagyis minden, ami nagyfokú fáradtságot, kimerültséget okoz. Mi a tennivaló az időelőtti ráncosodás ellen, ez nagyon sok nőnek állandó problémája. Ha a ráncosodás nem a belső kiválasztási mirigyek zavarától keletkezik (a pajzsmirigyek hibás működése mindig időelőtti

ránkosodást hoz) általános kimélő eljárásokra van szükség. Elegendő pihenésre elsősorban, mert a szépségnek legnagyobb ellensége — a fáradtság. Másodsorban fontos, hogy az arcápolását mindenki rendszeresen, ambícióval és kedvvel végezze. Hiszen az arcápolás tulajdonképpen nem jelenik egyebet, minthogy táplálja és tisztán tartja az arcbőrt. Ha az arcot nem ápolják, az következményeiben épp olyan romboló hatású, mintha a testet nem etetik, nem itatják. A kozmetika állandóan kutat és talál újabb és hatásosabb anyagokat, amiket a szépségápolás szolgálatába állít. Külföldön, a már ismeretes hormonpakolás mellett, főleg egy üvegszerű pakolást használnak most, aminek ránctalanító hatása egyenesen meglepő. Sikerült néhány kezelést végignéznem Budapesten, amit ennek az új anyagnak egészen szokatlan módon való felhasználásával végeztek s az eredmény valósággal frappáns volt. Még néhány ilyen felfedezés és az örökifjúság, örökszepség nem lesz többé utópisztikus álom.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

OKTATÁS

Tangóharmonikát és zongorát kezdőknek-haladóknak legmodernebb, könnyű módszerrel tanít zeneszerző. Tanuláshoz kölcsönhangszer. Harmonika és zongora eladó. Str. Baritju 29. 4030

Francia tanárnő párisi diplomával órákat ad modern módszerrel. Piata M. Vi-teazul 10. I. 3. 4001

Német és magyar gyorsírást tanítok. Cim a kiadóban. 4041

ELLÁTÁS

Két-diákéleányt, vagy fiút vállalom ellátásra. Külön szoba, fürdőszoba, francia, német oktatás. Str. Caragiale 12. 4052

Izr. uricsalád elvállal 1-2 diákfiút teljes ellátással. Bul. Carol 75., I. em. ajtó 4. 4050

Magánházban uricsalád elvállal teljes ellátásra és gondos felügyeletre egy vagy két diákot vagy diákfiút. Str. Aviator Sava 2.

1-2 diákfiút, vagy fiút természetbeni fizetéssel és zongoratanítással elvállalom Str. Stroiescu 25. 4029

Iskolás-leányok teljes ellátását vállalom. Cim a kiadóban. 4025

Egy-két diákot teljes ellátásra felvesz uricsalád (fürdőszoba). Str. N. Filipescu 22., apart 2.

Egy-két diákéleány, vagy fiú családi otthonra talál a város központjában. Steinerne. Piata Avram Iancu 9., I. em. 3953

ALKALMAZÁST KERES

Jó családból való fiatal nő házvezetőnői állás: elvállalom idősebb urná vidéken. Levelet „Szorgalm” jelzéssel a kiadóba. 4044

ALKALMAZÁST NYER

Mindenes szobaleány elsejére felvétetik. Dr. Németh. Strada Eminescu 17. földszint. balra. 3825

Kéttagu családból jó bizonyítványu mindenes felvétetik. Str. Eminescu 41., I. Jelentkezés 10-től 3-ig. 4049

Intelligens zsidó nő gyermek mellé felvétetik. Ajánlkozó címét a kiadóba kérem leadni. 4024

Főzni is tudó mindenes, vagy bejárónó azonnalra felvétetik. Bulevardul Carol 22a. Jelentkezni lehet délután 5-6 között. 4027

Nyugdíjas tisztviselő házigazdónoki állást keres. Cim a kiadóban. 3983

LAKÁS

Belvárosi új házban modern, kétszobás lakás azonnal kiadó. Str. Simion Balint No. 9. 4051

Elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával, esetleg teljes ellátással kiadó. Molnár, Calea Saguna 73.

Modern garconlakás fürdőszobával kiadó. Str. Muresianu No. 11.

Erkélyes, modern, újonnan festett, modern lakások kiadók. Str. Eminescu 30.

Háromszobás, uccai lakás azonnalra kiadó. Özv. Fischl Ernőné, Str. Muciu Scaevola 7. 4048

Lépcsőházi bejárattal butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Bul. Carol 81. I. em., 4. 4043

Egyszobás, uccai, összkomfortos lakás 1200 lei és kétszobás, tiszta, száraz lakás 850 lei és egy szoba 300 leiért kiadó azonnalra. Str. Nicu Filipescu 35. 4028

Háromszoba, fürdőszoba, csukott verandával kiadó. Str. Ureche 12-14. 4031

Kétszobás, konyhás lakás kiadó. Piata Rădulescu 4. a zsidóiskola mellett. 4032

Kiadó a Malul Muresului 2. sz. házban levő kétszobás, földszintes, uccal modern lakás azonnalra. Dr. Angel. 3518

Kiadó 2-3 szobás fürdőszobás parkettás lakás. Marasesti-u. 48. 3364

Olcsón kiadó

II. emeleti háromszobás uccai lakás, teljes komforttal, Str. Av. Gheorghescu 11a. szám alatt a Park mellett. 4013

Modern kétszobás lakás mellékhelyiségekkel nov. 1-re kiadó. Bul. Carol 66. 4009

Kiadó november elsejére modern, háromszobás, uccai lakás. Str. Russu Sorianu 3. 4023

Kétszobás, uccai lakást keresek, vagy egy magánházat. Címeket a kiadóba kérek.

Butorozott, különbejáratu uccai szoba, fürdőszoba. tiszta magánházban kiadó. Str. Cosbuc 20. 4000

Belvárosi

négyszobás, fürdőszobás, balkonos lakás azonnalra kiadó nagyon olcsón. Cim a kiadóban. 4037

Kiadó: moderna kétszobás, fürdőszobás, konyhás, földszinti, parkettás lakás azonnalra. Megtekinthető 8-12-ig és 4-6-ig. Érdeklődni Str. Consistorului 35. 4033

Modern háromszobás lakás Str. Cloșca 7. sz. házban kiadó. 4005

Belvárosban, magánvillában elegánsan butorozott, különbejáratu uccai szoba, előszobával és fürdőszobával, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3965

Kétszobás, balkonos urilakás új házban november 1-re kiadó. Bul. Carol 68. 3981

Uri villa

5 szobás magánház, bőseges teljes komforttal, garázzsal, park-udvarral, Str. Sineai 13 november 1-re kiadó. Bővebet: Bul. Carol 68. Földszint jobbra. 3980

VÉTEL-ELADÁS

Élő (Nutria) nemes prémállatok, tenyészképek eladók. Érdeklődni: Zaiyon Gerő. Tg. Mures, városi téglagyár. 4034

Faltiszta, pocokfogó drótszörű foxterrier kölyökkutyák eladók. Str. Iosif Vulcan 9.

Gyümölcsfa- megrendeléseket, őszi szállításra már előjegyzek. Vitéz Károly, faiskola-telepe, Ceanadul-Vechiu, Timis-Torontal. 3881

Egy jó állapotban levő használt szalámi- és sonkavágó-gépet keresek megvételre. Cim a kiadóban. 3960

INGATLAN

Eladó Apatelken egy kis nyaraló 1 hold szőlővel. Cim a kiadóban. 4040

A Fehér Kereszt közelében

új ház, 2, 3 szobás, összkomfortos lakásokkal, 100 ezer jövedelemmel, 1 millió 50 ezer. — Ugyanott masszív ház ütlehelyiségekkel, 10 százalékos jövedelemmel, 1 millió 100 ezer. — Emeletes, új villa 3 és 4 szobás, összkomfortos lakással, parkkal, 850 ezer. — Belvárosi új ház, 3 szoba, fürdőszoba, parketta, nagy kert, 410 ezer. — Avram Iancu-tér mellett sarokház, 5 üzlet, 3 lakás, shone, 550 ezer. — Főtéren emeletes masszív ház, ütlehelyiségekkel, több lakással, kedvező fizetéssel, leszállított árban, 1 millió 300 ezer. — Földes-palota közelében 5 lakosos ház, telekértékben 350 ezer.

Fenti házakon kívül Aradon, Temesváron bér, magán, üzletházak, új villák, százezertől tízmillió leies árakig eladók.

Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20-22. Telefon 22-24.

HATSCHKEK

Ingyatlanforgalmi iroda

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott.)

TELEFON: 26-95.

Előnyös ajánlatok:

2.200 ezer: főtéri emeletes, üzletes sarokház 6 összkomfortos lakás, 7 üzlet, 320 öl telek, 270 ezer hozam. — 1 millió: belvárosi új emeletes sarokvilla, mind uccai, hallos, összkomfortos, parkettás, erkélyes, háromszobás lakások, beépíthető telek s front kedv. fiz. felt., igen jó hozam. — 800 ezer: dírtér-nél magasföldsztes, alapincézett, 3x3 szobás, elő fürdőszobás, 5x2 3x1 szobás, teljes lakás, 100 ezer hozam. — 700 ezer: belvárosi emeletes bérház, 10 lakás, fürdőszobák 86 ezer hozam. — 650 ezer: Ugyanott 11 bérlemény, fürdőszobák, garage, 75 ezer jöv. — 550 ezer: Bratianu-uccánál félemeletes, kettős telken épült, hatlakásos bérház, pince beépíthető front. — 500 ezer: belváros mellett négylakásos, 900 öl elfelezhető telekkel, telekárban. — 450 ezer: ugyanott üzletes sarokház, 3 lakás, jó hozam. — 400 ezer: közkörháznál magasföldsztes, új kétszobás, elő fürdőszobás két kislakás, nagy kert, jó hozam. — 360 ezer: rendőrségnél részben új, magasföldsztes, 6 lakásos, 40.000 hozam. — 320 ezer: a Gloria-pályánál új magasföldsztes, 2x2 szobás, elő fürdőszoba, pince, esslg. rollók. — 250 ezer: Iancu-tér táján 8 lakásos, 360 öl kert vízvez. 42 ezer hozam. — 220 ezer: állomásnál főúton, négyszobás, telekárban. — 175 ezer: pernyavai négylakásos, nagy kert, pince, jó jöv. — 170 ezer: villanyosvégállomásnál kétszobás családi ház, kert. — 160 ezer: főúton, 3 üzlet, két lakás, 400 öl elfelezhető kert, gazd. épületek jó hozam. — 140 ezer: gyermekkörháznál új, kétszobás, előszobával, terrasz, kert, pince. — 120 ezer: Saguna-ut mellett, főúton, kétlakásos. — 95 ezer: külvárosi 1x2, 2x1 szobás lakás, kert — Telkek. — Földek. — Szőlők. — Kölcson betáblázásra. 4022

KÜLÖNFÉLÉK

Teljesen modern kétszobás lakás szeptember 15-re kiadó, ugyanott használt ajtók, ablakok és vaskályhák eladók. Str. Stroescu 17. 3991

Máté műhímző ajtóroz, tamburoz, hímmez, kelengyékelt monogrammoz gépen. Készít gombokat minden nagyságban a legújabb fazonban. Arad, Str. Eminescu 20-22., az udvarban, a kapuval szemben. 4035

Sok időt és pénzt takarít meg, ha a 75% emészthető fehérjét tartalmazó „vérliszt”-tel eteti sertésait. A legjobb, a legolcsóbb és a legtápusabb takarmány. Egy próba elegendő, hogy meggyőződjön a takarmány prima hatékonyságáról. Kapható: „Univerza” állati tápszert készítő telepen. ARAD, Str. A. Muresianu 11. Tasakait vérliszttal minden üzletben. Képviseletet keresünk az ország minden községében. 7833

Hirdessen az „Aradi Közlöny”-ben

Legújabb jelentéseink:

Miközben a fegyverek dörögnek

Lázás diplomáciai munka Rómában a béke megmentése érdekében

Változatlan hevességgel dühöng a hadüzenet nélküli német—lengyel háború

Róma. Az olasz külügyminiszteriumban a késő éjjeli órákig lázas tevékenység folyt. A sora délelőtti órákban Mackensen német nagykövet jelent meg Ciano gróf olasz külügyminiszternél. Délután a német nagykövet ismét jelentkezett kihallgatásra. Délben a francia nagykövet tett látogatást a külügyminiszternél és este 9 órakor ismét kihallgatásra jelentkezett. Kévéssel a francia nagykövet második kihallgatása előtt az angol nagykövetet fogadta Ciano gróf. Az angol és a francia nagykövet közölte a külügyminiszterrel, hogy Anglia és Franciaország hozzájárult Mussolini miniszterelnök Európa általános újrendezését célzó nagy béketervéhez.

London. Római diplomáciai és sajtó körökben tartja magát az a hír, hogy Mussolini miniszterelnök még a jelenlegi körülmények között sem adja fel a világbéke megmentésére és az új igazságos rendezésre irányuló küzdelmeit. Ugvanezekben a körökben úgy látják, hogy a Duce diplomáciája ennek a célnak érdekében fenntartja a további érintkezést az érdekelt hatalmakkal, elsősorban Németországgal, Angliával és a francia diplomáciával.

Veres harcok a német és lengyel hadsereg között

Miközben pedig még utolsó kísérletek történnek a béke megmentésére, Lengyelországban tovább dörögnek a fegyverek. A PAT távirati ügynökség jelentése szerint

a német támadások három oldalról érték Lengyelországot.

Szlovákia felől a német támadásokat lengyel részről visszaverték, harmincnégy ellenséges repülőgépet pedig a lengyel haderő lelőtt. Ugyancsak lengyel jelentés szerint Danzigot még nem foglalták el teljesen a német csapatok.

Német részről viszont azt jelentik, hogy a volt Csehszlovákiától Lengyelországhoz csatolt Oderberget a német haderő egységei elfoglalták és az átvétel ünnepélyes külsőségek között ment

végbe. Különben a német hadijelentés azt is közli, hogy

Varsó bombázása alkalmával 130 embert öltek meg a lehulló lövedékek.

Végül párisi jelentés arról ad számot, hogy a francia fővárosban működő lengyel nagykövetség közölte a francia kormánnyal:

a Lengyelország ellen irányuló német hadműveletek egyre erőteljesebbé válnak.

Varsóból jelentik: Varsóból asszonyok és gyermekeket szállító vonat indult vidékre és a vonat Varsótól száz kilométernyire, Kutnonál német repülőgépek bombázták. A támadásnak számos halott és sebesült áldozata volt.

Újabb légitámadás Varsó ellen

Londonból jelentik: Varsói jelentés szerint husz német bombavető repülőgép szombaton a késő délutáni órákban Varsót megtámadta. A lengyel légvédelem munkába kezdett, repülőgépek szálltak fel és harcba bocsájtózták a német gépekkel. A légi harc kimeneteléről még nem érkezett jelentés.

Varsó és Berlin jelenti...

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága hivatalos jelentést adott ki, amely szerint a német véderők csapatainak előnyomulása gyors ütemben halad.

A német csapatok Felső-Sziléziai szakasza elfoglalta Ples városát. A német csapatok elérték a Visztulát és az összeköttetés a német csapatok között ismét helyre állott. A német léghaderő villámgyors mozdulatokat hajtott végre és számos repülőteret bombázott, amelynek során a repülőtereken és a hangárokban levő repülőgépek elégették.

A német repülőgépek több helyen megrongálták a vasúti pályatesteket és számos katonavonatot kiskikasztottak. Egy lengyel löszergény a német repülőket bombái következtében levegőbe repült.

A német léghaderő különben teljes felsőbbiséget biztosított a maga számára és készen áll a további hadászati feladatok elvégzésére. A danzigi német csapatok a helai erődöket bombázták.

Lengyel szemtanú kijelentése szerint a német repülőgépek — úgy látszik — betárolták Hitler kancellár parancsát, mert csakis katonai alakulatokat bombáznak és megkímélik a polgári lakosságot.

Varsóban neheztelnek azon külföldi hírek miatt, amelyek szerint Varsó állítólag lángokban állna. Lengyel hivatalos helyen megállapítják, hogy eddig csak a határterületekre korlátozódott a katonai tevékenység és egyelőre nagyobb lengyel csapatok nem léptek működésbe.

A leghevesebb támadást Sziléziában hajtották végre a német csapatok, valamint Keletporoszország délkeleti csücskében is erős a német nyomás, ellenben a korridor területén a támadások elgyengültek. Közlük, hogy Gdynia egész nap ellenséges bombatűzben volt és az áldozatok számát még nem ismerik.

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága közli: A német csapatok a péntek délutáni előnyomulásukat minden arcvonalon folytatták. Szombaton reggel ezek a csapatmozdulatok mindenütt előrehaladtak.

A Jablonka-szorost gyorsan elfoglalták. A légi haderő harcbevételénél a megtámadott lengyel repülő-

tereken számos repülőgépet megsemmisítettünk.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia-ban Virginio Gayda azt írja, hogy a német—lengyel konfliktus második napján még nem került sor a teljes csapattestek harcraadására és a konfliktus egyelőre a két ország között van folyamatban. London és Páris által a Berlinnek adott ultimátum azonban olyan fordulatot adhat az összeházasnak, amelyet már csak a csoda hártathat el. Gayda szerint a konfliktus kiterjesztése most Angliára és Franciaországra hárul Olaszország különös politikai és diplomáciai figyelemmel kíséri az eseményeket és készen áll, hogy ugyanazon időben az olasz nemzet, valamint a béke érdekeit szolgálja.

Berlin. A német véderő főparancsnoksága legújabb jelentése a következőket tartalmazza: A német csapatok előrehaladása valamennyi fronton gyors sikereket hozott. A felsősziléziai iparterületől délre harcba vetett erők a Bialához közelednek és elfoglalták Ples városát. Az iparterületől északra csapataink a Warta-hoz közelednek. Wielunot bevettük. A pomerániai erők a Brahelent átkeltek és erőteljes lökessel élük Grandeustól délnyugatra elérték a Visztulát. A folyó északi részén levő lengyel seregrészeket elválták a lengyel haderő többi részétől.

A német légi haderő ma villámgyors erővel akciót hajtott végre a lengyel katonai célpontok ellen. Igen sok lengyel repülőgépet megsemmisítettünk meg légi-harcok során. A skarzyskel és a kamenni löszergény légitámadások során legberenyült. A mai napi sikerek után arra számíthatunk, hogy a lengyel légi haderő súlyos csapás érte. A német légi haderő az egész lengyel légi hadtér felett biztosította magának a korlátlan légi uralmat és a birodalom védelme érdekében további feladatokra áll készen.

Tengeri haderőnk a danzigi öbölnél hosszasan lőtték a helai erődöket és a helai hadikikötőt. Tengeri repülőink bombázták Gdingen hadlerődöt.

Páris. A mozgósítás szabályszerűen folyik. Páris polgári lakosságának kiürítése tovább tart. Egész sor újabb intézkedés szabályozza a francia főváros életét. A társasgénkocsi közlekedés teljesen szünetel. Valamennyi párisi lap 4 oldalon jelenik meg. A legtöbb színház és hangver-

senyterem zárva tart, de a mozikban rendszeresen folynak a zseladások. Párisban még mindig fenn áll a remény, hogy el lehet kerülni a világháborút. Mussolini miniszterelnök kezdeményezése iránt továbbra is nagy az érdeklődés.

LAPZÁRTA:

Róma. Az olasz király Santrostre üdülőhelyéről visszaérkezett a fővárosba és azonnal kihallgatáson fogadta Mussolini miniszterelnököt, aki részletes jelentést tett a helyzetről.

Basel. A lapok értesülése szerint újból felszólították az elzászi hatóságok Strassburg lakosságát, hogy hagyja el a várost. A franciaországi Rima-szélességben elterülő lakókban szintén kövölték, hogy a lakók éfélig hagyják el lakóhelyeiket. Ha önként nem távoznak, akkor Franciaország belsejében lévő baraktáborokba szállítják őket.

Páris. A Havas ügynökség berlini jelentése szerint Lipsky berlini lengyel nagykövet szombaton délelőtt elutazott a német fővárosból. A lengyel nagykövetség több tisztviselője még tovább működik.

London. Lord Halifax külügyminiszter a lordok házában kijelentette, hogy jelenleg nem áll módjában a helyzetről hosszabb nyilatkozatot tenni, de erre talán még a késő este sor kerülhet. A lordok háza délután 3 órakor három perces ülést tartott. Stanhope lord bejelentette, hogy a lordok háza vasárnap délben az alsóház ülésével egyidejűleg ülést tart.

Kairó. (Rador.) Faruk király szombaton irta alá azt a rendelkezést, amely szerint megalakítják az egyiptomi területiális hadsereget, amelynek legfőbb parancsnok maga Faruk király.

Berlinből jelentik: A szoviet orosz nagykövet és katonai küldöttség, amely egy hadosztályparancsnokból, egy ezredesből, egy őrnagyból s egy századosból áll, Kopenhágán keresztül megérkezett Berlinbe. A német kormány Kopenhágába külön repülőgépet küldött, amely az orosz küldöttséget Berlinbe szállította, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették őket.

Róma. Az olasz lapok a szombati napon megállapították: Örvendetes tünet, hogy Franciaország és Anglia nem kötötték időhöz az ultimátum leíratát. Így tág lehetősége nyílt a békés megoldásnak. Ezután leszögezik az olasz magatartást, amelynek értelmében Olaszország semminemű katonai tevékenységben nem vesz részt. Hitler kívánságának értelmében — mindaddig, amíg a fegyveres konfliktus német—lengyel ügy.

London. Az angol belügyminiszterium három havi időtartamra megtiltott mindenféle politikai jellegű gyűlést.

Rio de Janeiro. (Rador.) Brazília külügyminisztere a sajtó képviselői előtt nyilatkozott és kijelentette, hogy Brazília a több dél-amerikai államokkal egyetértően a legteljesebb semlegességet őrzi meg.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint Cuba államfője bejelentette, hogy a köztársaság teljesen semleges marad.

London. Litvánia elnöke határozatot tett közzé, amely szerint Litvánia semleges marad és megvédi területét mindazokkal szemben, akik semlegességét meg akarják sérteni. Az észti államelnök ugyancsak határozatot tett közzé Észtország semlegességéről. A portugál kormány szintén Portugália teljes semlegessége mellett döntött. Hasonló döntést hozott a montevideói kormány, amely szerint Uruguay megőrzi semlegességét az európai háboruban.

Róma. A svájci szövetség tanács római követe szombaton délelőtt átadta az olasz külügyminiszteriumnak Svájc semlegességéről szóló hivatalos nyilatkozatot. Ebben kijelentik, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel megvédik az ország semlegességét és területi épségét. A jegyzék kiemeli, hogy a svájci szövetség tanács minden lehető elkövet a háborús szenvedések megszüntetését célzó kezdeményezések érdekében. A svájci követ ezután megbízásra átadta Lichtenstein hercegség semlegességi nyilatkozatát is.